VEĽKOÚĽANSKÝ OBZOR

Noviny obyvateľov Veľkých Úľan

2. číslo 24. ročník – Jún – 2020

NAGYFÖDÉMESI LÁTHATÁR

Nagyfödémes lakosainak lapja

2. szám 24. évfolyam – 2020 – Június

OPÄŤ SLOBODNE / ÚJRA SZABADON

Zostaň doma! – bolo heslom posledných troch mesiacov. Pandémia koronavírusu mala veľký vplyv na životy nás všetkých. Miestny krízový štáb prijal svoje opatrenia v súlade s opatreniami štátnych orgánov.

Maradj otthon! – volt az elmúlt három hónap jelszava. A koronavírus járvány mindannyiunk életére nagy hatással volt. A község válságstábja az állami rendeletekkel összhangban hozta meg intézkedéseit.

Veľkoúľanské zátišie
Nagyfödémesi csendélet

FOTO: HANZEL Ľ.

Popri zavretí škôl a materských škôl, bola úplne obmedzená organizácia všetkých, u nás tradičných, podujatí. Neuskutočnili sa marcové spomienkové slávnosti, oslavy Dňa matiek či majáles. V súlade s opatreniami v júli nebude ani Festival na Matúšovej zemi, a ani Obecné dni. Určite budú sklamaní aj tí, ktorí sa už tešili na tradičné jazdecké preteky.

No cez leto sa uskutoční niekoľko menších podujatí a letné detské tábory. O týchto sa môžete informovať na webovej stránke obce a z miestneho rozhlasu. „Imaginárne zátišie", ktoré vládlo v posledných troch mesiacoch v našej usadlosti zanechalo svoju stopu aj na obsahu obecných novín. V našich reportážach nepíšeme o uskutočnených podujatiach, ale predovšetkým o tom, ako prežívali toto obdobie naši občania a naše inštitúcie.

Počas pandémie koronavírusu sa priority u každého z nás prehodnotili. Do popredia sa dostala rodina a priateľské vzťahy. Nezabudnime na to ani vtedy, keď sa už všetko vráti do starých koľají.

V rámci opatrení proti šíreniu ochorenia Covid 19 zriadila obec samostatný krízový účet, na ktorý do uzávierky našich novín prispeli sponzori sumou 7577,50 €. Doterajšie výdavky boli vo výške 4595,02, ktoré boli použité na šitie rúšok a zabezpečenie dezinfekčných prostriedkov pre školské zariadenia. Zoznam sponzorov a presné vyúčtovanie nákladov je zverejnené na samostatnej web stránke obce (koronavírus). V prípade, že by ste ešte chceli prispieť na tento účel, účet žije naďalej: SK55 0200 0000 0038 7351 6253. V mene obecnej samosprávy srdečne ďakujeme za nezištnú podporu.

Teraz si už môžeme trochu vydýchnuť. Opatrenia sa zmiernili, ba dokonca môžeme cestovať aj za hranice. Všetkých Vás žiadam o to, aby ste nebrali nebezpečenstvo na ľahkú váhu. Dávajme pozor na seba a aj na ostatných!

V mene obecného zastupiteľstva a v mene svojom prajem všetkým milým obyvateľom a čitateľom dobré zdravie, krásne a pokojné leto.

Ing. František Gőgh, *starosta obce*

Az óvodák és iskolák bezárása mellett teljes mértékben korlátoztuk a nálunk megszokott rendezvények szervezését. Így elmaradtak a márciusi megemlékezés, az anyák napi műsorok és a majális is. A rendelkezések értelmében júliusban sem tartjuk meg a Mátyusföldi Fesztivált és a Falunapot sem. Azoknak is csalódást kell okoznunk, akik már nagyon várják a Díjugrató lóversenyt.

A nyár folyamán már néhány kisebb jellegű rendezvény és a nyári gyermektáborok megvalósulnak. Ezekről a község honlapján, illetve a helyi hangszóróból értesülhetnek majd.

A „képzeletbeli csendélet", amely az elmúlt három hónapban településükön uralkodott rányomta bélyegét a községi újság tartalmára is. Most nem a lezajlott eseményekről tudósítunk, hanem elsősorban arról, hogy hogyan élték meg lakosaink, egyes intézményeink a korlátozásokat.

A koronavírus járvány idején mindenkinél kicsit átértékelődtek a prioritások. Előtérbe kerültek a család és a baráti kapcsolatok. Ne feledkezzünk meg erről akkor sem, amikor majd minden a rendes kerékvágásba kerül.

A COVID 19 betegség kockázatával összhangban elkülönített bankszámlát hoztunk létre a községben, amelyre a támogatóktól a lapzártáig 7577,50 € érkezett. Ebből eddig 4595,02 € volt a kiadás, amelyet a szájmaszkok varrására és az oktatási intézmények számára a fertőtlenítőszerekre fordítottunk. A támogatók pontos névsora és a kiadások elszámolása megtalálható a község koronavírussal foglalkozó oldalán. Aki esetleg még szeretne adakozni a számlára, tudatjuk, hogy a számlaszám tovább él: SK55 0200 0000 0038 7351 6253.

Az önkormányzat nevében köszönöm önzetlen felajánlásaikat.

Most már egy kicsit fellélegezhetünk. Az intézkedések enyhültek, sőt akár a határon túlra is utazhatunk. Mindenkit arra kérek, hogy ne vegyék félvállról a leselkedő veszélyeket. Vigyázzunk magunkra és egymásra is!

A képviselőtestület és a magam nevében kívánok minden kedves lakosunknak és olvasónknak jó egészséget és szép, nyugodt nyarat.

Ing. Gőgh Ferenc, *polgármester*

Rubrika šéfredaktorky

Myšlienky na Deň Zeme

Ako každá dobrá babka aj ja som sa zvykla prechádzať so svojou vnučkou. Jarné prechádzky sme absolvovali kvôli pandémii koronavírusu na odľahlých cestičkách, kde sa len zriedka stretávame s autami. Je pravdou, že povrch cesty je miestami hrboľatý, ale mojej vnučke sa to asi páči, lebo vždy sladko spinká v kočíku. Aj vzduch je veľmi príjemný, lebo cesta je lemovaná stromami a kríkmi. Skoro by som mohla povedať, že je tu nedotknutá príroda.

Ktorú cestu sa jedná? O tú, ktorá vedie od konca Školskej ulice na hlavnú cestu, ktorá smeruje na Sedín. Tieto prechádzky by mohli byť naozaj veľmi príjemné, veď som sa mohla pokochať v zobúdzajúcej sa prírode, na bielom orgováne, ktorý práve začal kvitnúť, či sledovať bažanta, ktorý utekal cez zelené obilné lány. Ako som pokračovala v prechádzke, moje jarné oduševnenie narušil nepríjemný objav. Natrafila som na obrovské hromady odpadov. Moje sklamanie sa zvyšovalo z kroka na krok, lebo som objavila ďalšie a ďalšie kopy smeti. Najprv som sa chcela vrátiť, ale moja zvedavosť zvíťazila, a tak som pokračovala v prechádzke. Došla som až na hlavnú cestu. Nakoľko moja vnučka ešte stále sladko spinkala, cestou naspäť som začala rátať tieto hromady odpadov rôznej veľkosti. Narátala som ich presne 56.

V tom momente ako blesk z jasného neba mi udrelo do hlavy, že je presne 22. apríla, Deň Zeme. V predchádzajúcich rokoch sme práve v tomto období zvykli poupratovať našu obec, ako aj túto cestu. Aj veľkoobjemový odpad odvážajú pracovníci obecného podniku každý rok. V tomto roku pre pandémiu koronavírusu sa síce veľké upratovanie neuskutočnilo, ale to ešte neospravedlňuje naše konanie. Komu sa asi môžeme poďakovať za to, že napriek našej snahe o udržanie poriadku, je okraj ciest vždy plné smeti? Od tejto cesty už nie je ďaleko zberný dvor na Lenčeheli. Kto vyvezie smeti na túto cestu, prečo ho neodvezie až tam? Alebo takto je to pohodlnejšie? O tri dni neskôr, 25. apríla som išla opäť na prechádzku. Veľmi ma zarmútilo, že som objavila nové hromady smeti, tentokrát to boli čerstvo odrezané konáre ihličnatých stromov. Pričom konáre odváža obec aj spred domov.

Počas pandémie boli mnohí z nás nútení zostať doma. Zbadala som, že okolo svojho domu si každý poupratoval, usporiadali aj svoje dvory, znovu ožili aj záhrady pri domoch. To je všetko krásne a chvályhodné, ale potom prečo nevidíme ďalej od špičky vlastného nosa, a staráme sa aj o prírodu v okolí našej obce? Pritom nemusíme absolútne nič robiť, len nechať, aby sa príroda starala o seba. My spravme len jedno, nevyvážajme náš odpad do prírody.

Tieto skutočnosti ma nútili poprosiť svojho kolegu fotografa, aby urobil niekoľko fotiek o tejto ceste. Fotografie, ktoré prikladáme, sú dôkazom toho, že tento odpad sem nevyhodili neposlušné deti. Veru ich vysypali dospelí! Len dúfam, že to snáď neboli Veľkoúľanci. Alebo predsa? Keď nezmeníme tieto svoje návyky, ani každoročne uskutočnené brigády nám nepomôžu.

Kým sa tieto riadky objavia v obecných novinách odpad pri cestách už zakryje zeleň. Nejakú dobu to nebude až tak očividné, ale tie najväčšie skládky aj naďalej špatia okolie.

Prosím, zamyslime sa nad tým, a nie len pri príležitosti Dňa Zeme.

Alžbeta Szárazová

A főszerkesztő rovata

FOTÓ: LUDOVIT HANZEL

Föld napi gondolatok

Gyakorló nagymamaként sétálni szoktam a kis unokámmal. Tavaszi sétáinkat a koronavírus járvány miatt egy félreeső útra korlátoztuk, ahol csak ritkán találkoztunk egy-egy autóval. Igaz, hogy az út itt-ott göröngyös, de kis unokámnak talán éppen ez tetszik, mert valóban édesen alszik a babakocsiban. A levegő is nagyon kellemes, hiszen az utat fák és bokrok övezik, szinte azt mondhatnám, hogy az érintetlen természettel találkozhatunk itt.

Hogy melyik útról van szó? Arról, amely az Iskola utca végétől a Szőgyénbe vezető főútra csatlakozik. Kellemesek lettek volna ezek a séták, hiszen gyönyörködhettem az ébredező természetben, az éppen virágozni kezdő fehérorgonában, a zöldellő gabonaföldön szaladgáló fácánkakasban. Ahogy egyre tovább haladtam az úton tavaszi lelkesedésemet kellemetlen felfedezés zavarta meg. Óriási szemétkupacokba botlottam. Először vissza akartam fordulni, de a kíváncsiságom nem engedte és tovább sétáltam az úton. Csalódottságomat csak fokozta, hogy egyre több helyen fedeztem fel újabb és újabb szemétrakásokat. Elértem egészen a főútra. S mivel kis unokám szépen aludt, visszafelé sétálva megszámoltam a kisebb – nagyobb szemétrakásokat, pontosan 56-ot.

Akkor, mint egy villám tudatosult bennem, hogy éppen április 22-e a Föld napja van. Az elmúlt években pontosan ebben az időszakban szoktuk közösen takarítani községünket, és ezt az utat is. A nagyméretű hulladékot is évente elszállítják a kisüzem dolgozói. Az idén a koronavírus járvány miatt a Föld napi nagytakarítás elmaradt, de ez még nem igazolja az ilyen jellegű tetteinket. Vajon kinek köszönhetjük, hogy minden évben szeméttel van tele az utak mente? Ettől az úttól már nincs messze a lencsehelyi szemétgyűjtő udvar. Aki idáig elhozza a szemetet, miért nem viszi tovább? Vagy így kényelmesebb? Három nappal később, április 25-én is az említett úton sétáltam. Nagyon elszomorított, hogy egy újabb, frissen levágott fenyőfa ágakból álló szemétlerakatot fedeztem fel. Pedig az ágakat a ház elől is elszállítják.

A járvány ideje alatt sokan kénytelenek voltunk otthon maradni. Úgy vettem észre, hogy saját portája körül mindenki takarított, rendezte az udvarát, újra életre keltek a háztáji kertek is. Ez mind szép és dicséretes, de akkor miért nem látunk az orrunknál tovább, és törődünk a községünket körülvevő természettel is? Nem kell mást csinálnunk, csak hagynunk, hogy a természet törődjön magával. Mi csak annyit tegyünk, hogy a szemetünket ne hordjuk ki a természetbe.

A látottak arra ösztönöztek, hogy megkérjem fotós kollégánkat, készítsen néhány felvételt az említett út széléről. Amint a mellékelt fotók bizonyítják, ezt a szemetet nem a szófogadatlan gyerekek dobálták el. Ezt bizony a felnőttek tették! Csak bízni tudok abban, hogy talán nem Nagyfödémes lakosai voltak, akik ezt tették. Vagy mégis? Ha nem változtatunk az ilyen szokásainkon, akkor az évente megszervezett brigád, nagytakarítás sem segít rajtunk.

Mikorra ezek a sorok az újságban megjelennek, az út menti szemetet már benövi a zöldnövényzet. Egy ideig nem lesz annyira feltűnő, de a legnagyobbak továbbra is csúfítják a természetet.

Kérem, gondolkozzunk el ezen, és ne csak a Föld napján!

Száraz Erzsébet

OPÝTALI SME SA ZA VÁS

Téma domácich kompostérov v našej obci bola, ako nekonečný príbeh. Po úspešne vyhodnotenom projekte nasledovalo viacero verejných obstarávaní. Zdalo sa, že začiatkom tohto roka sa dlho ťahajúci príbeh konečne skončil. Vtedy prišla pandémia koronavírusu, ktorá dala všetkým iniciatívam stopku. A tak aj tomu, aby sa kompostéry, ktoré boli už v obci dostali čím skôr k našim občanom. V druhej polovici apríla sa konečne ľady pohli a obec začala podľa podpísaných zmlúv o výpožičke vydávať prvé kompostéry.

Referenta obecného úradu pre životné prostredie, Ing. Zsolta Farkasa sme sa opýtali na to, či majú občania záujem o prevzatie kompostérov?

Koncom apríla v prvom kole sme vydali približne 400 nádob na kompostovanie. Odvtedy pravidelne chodia občania podpisovať zmluvy a prevziať kompostéry. Pri príležitosti 1. mája sme namiesto oslavy vydali skoro 200 nádob na biologicky rozložiteľný odpad, a následne 30. mája prevzali obyvatelia ďalších 70. Doteraz sme spolu vydali približne sedemsto 400 a 1080 litrových nádob.

Vydávanie kompostérov nebola jednoduchá úloha, veď nevydávali sa celé balíky, ale z jednotlivých častí sa muselo vydať určitý počet kusov. Kto vám pomáhal pri vydávaní?

Skutočne sme museli dávať veľký pozor pri vydávaní komponentov, aby nedošlo k omylom. Do práce sa zapojili skoro všetci poslanci obecného zastupiteľstva, ale pomáhali aj pracovníci obecného úradu a PO VPS. Chcel by som sa poďakovať všetkým, ktorí priložili ruku k dielu. Zvlášť by som sa chcel poďakovať našim občanom, ktorí boli pri preberaní disciplinovaní a trpezliví. To bolo potrebné hlavne v prvom kole, keď sme vydali skoro 400 nádob, a veru autá museli stáť na konci Školskej ulice v rade.

Aký majú prístup občania k používaniu kompostérov? Sú spokojní s inováciou a s opatreniami?

Názory ľudí ohľadne opatrení sú rôzne. Niektorí podporujú našu iniciatívu, iní zas nechcú veľmi spolupracovať. Preto je veľmi potrebná osveta, a to, aby táto téma bola stále v popredí pozornosti. V blízkom okolí sme jediná obec, kde sa nezvýšil poplatok za komunálny odpad, zostalo 19 eur na osobu. K tomu však, aby sme tento stav vedeli udržať musíme znížiť množstvo komunálneho odpadu. O tejto téme by sme chceli v budúcnosti usporiadať stretnutie s obyvateľmi, a v osvete by sme chceli pokračovať aj na školách.

Tieto domáce kompostéry však nevyriešia osud biologicky rozložiteľného odpadu na verejných priestranstvách, ako sú napríklad cintorín a parky. Aké opatrenia ste prijali v tejto oblasti?

Už sme začali umiestňovať na rôznych miestach obce veľké kompostéry. Školy a materské školy ich už používajú. Ďalšie umiestnime pri cintoríne, na Kalvárii, pri požiarnej zbrojnici, futbalovom ihrisku, na kúpalisku, pri kaštieli, v Lenčeheli, na Hajmáši a na Sedíne. Plánujeme umiestniť spolu 41 kusov 1550 litrových kompostérov.

Vieme, že kompostéry dostali obyvatelia zadarmo na päť rokov, a po piatich rokoch sa stanú ich majetkom. Koľko nádob čaká ešte na svojich majiteľov, respektíve, aké sú povinnosti obyvateľov v súvislosti s použitím kompostérov?

Na obyvateľov čaká ešte 650 bezplatných kompostérov, na ktoré občania chodia podpisovať zmluvy. Čo sa týka povinností, tak v prvom rade ich musia používať v súlade s ich účelom. Nakoľko sa jedná o financie, ktoré sme získali z projektu, pracovníci Ministerstva životného prostredia SR uskutočnia na jeseň kontrolu, v rámci ktorej navštívia aj 135 domácnosti, teda 10 % z celkového počtu 1350 vydaných kompostérov. Priamo v domácnostiach zistia, či občania správne využívajú kompostéry, respektíve, či sú na nádobách umiestnené logá fondu životného prostredia. Máme aj takých obyvateľov, ktorí kompostéry nepotrebujú, lebo oni už nejakou formou aj doteraz kompostovali biologicky rozložiteľný odpad. Oni o tom podpísali čestné vyhlásenie.

Čo by ste dodali na záver?

Každý jeden obyvateľ si musí uvedomiť, že biologicky rozložiteľný odpad nepatrí do komunálneho odpadu. Je to záťaž pre životné prostredie, náklady pre obec a v neposlednom rade pre obyvateľa vo zvýšení poplatkov resp. pokút.

Ešte jedna dôležitá informácia. Počet bezplatných kompostérov je limitovaný (1350 ks) v počte získaných kompostérov cez projekt. Ak minieme počet získaných kompostérov zdarma, zo zákona obec zabezpečuje kompostér, avšak náklady musí znášať pôvodca odpadu - obyvateľ. Ak ste ešte nestihli podpísať zmluvu na bezplatný kompostér, môžete tak urobiť počas úradných hodín na Obecnom úrade.

Ďakujeme za rozhovor a za cenné informácie.

Alžbeta Szárazová

ÖNÖK HELYETT MEGKÉRDEZTÜK

A háztartási komposztálók témája községünkben olyan volt, mint egy végtelen történet. A sikeres pályázatot több közbeszerzési folyamat követett. A hosszú ideig húzódó történet az idei év elején már úgy látszott, hogy végre véget ér. S akkor jött a mindent leállító koronavírus járvány, ami egy rövid időre megállította azt a folyamatot is, hogy minél előbb a lakosokhoz jussanak a már meglévő komposztálók. Április második felében végre megtört a jég, és a község az aláírt szerződések alapján megkezdhette a komposztálók kiosztását.

Farkas Zsoltot, a községi hivatal környezetvédelmi referensét arról kérdeztük, hogy mennyire érdeklődnek a lakosok a komposztálók átvétele iránt?

Április végén, első körben nagyjából négyszáz házi komposztálót osztottunk ki, azóta folyamatosan jönnek a lakosok a szerződéseket aláírni és átvenni a komposztálókat. Május elsején az ünneplés helyett további közel 200 komposztálót osztottunk ki, majd május 30-án további 70 darabot vettek át lakosaink. Mostanáig közel hétszáz 400 és 1080 literes komposztálót adtunk ki.

A komposztálók kiosztása nem volt egyszerű feladat, hiszen nem egy-egy csomagot kellett kiadni az érdeklődőknek, hanem az egyes elemekből kellett a megfelelő számú darabot kiadni. Ki mindenki segédkezett a kiadásnál?

Valóban úgy van, hogy nagyon oda kellett figyelni a kiosztásnál, hogy ne legyen tévedés. A munkából szinte minden képviselő kivette részét, de segítettek a községi hivatal és a kisüzem dolgozói is. Szeretnék köszönetet mondani mindannyiuknak, hogy segítő kezet nyújtottak. Külön szeretném megköszönni a lakosoknak, akik nagyon fegyelmezettek és türelmesek voltak. Erre főleg az első alkalommal volt szükség, amikor közel 400 komposztálót osztottunk ki, és bizony az autók sorban álltak.

Hogyan állnak az emberek a komposztálók használatához? Elégedettek az újításokkal, és intézkedésekkel?

Eltérő az emberek véleménye az újításokkal kapcsolatban. Vannak, akik nagyon támogatják a kezdeményezést, mások viszont nem eléggé együttműködőek. Ezért nagyon fontos a felvilágosítás, és az hogy a téma állandóan az előtérben maradjon. Mi vagyunk az egyetlen település a környéken, ahol nem emelkedett a szemétszállítás összege, továbbra is 19 euró személyenként. Ahhoz viszont, hogy ezt meg tudjuk tartani, csökkenteni kell a kommunális hulladék mértékét. Erről a témáról szeretnénk a közeljövőben lakossági fórumot is tartani, és az iskolákban is szeretnénk folytatni a felvilágosítást.

FOTÓ: HANZEL LAJOS, LADISLAV KISS

A háztartási komposztálók nem oldják meg a közterületek, például a temető, parkok, stb. zöldhulladékának sorsát. Milyen intézkedéseket hoztak ezen a téren?

Már elkezdtük kihelyezni a község különböző pontjain a nagyméretű komposztálókat. Az iskolák és óvodák már használják őket. A további helyszínek a temető, Kálvária, tűzoltószertár, futballpálya, fürdő, kastély, Lencsehely, Hajmás és Szőgyén lesznek. Összesen 41 darab 1 550 literes komposztáló kihelyezését tervezzük.

Tudjuk, hogy a komposztálókat lakosaink 5 évre ingyenesen kapták, s az öt év letelte után pedig a lakosok tulajdonában maradnak. Hány komposztáló vár még gazdára, illetve milyen kötelességei vannak a lakosoknak a komposztálók használatával kapcsolatban?

Még további 650 komposztáló vár gazdára, amelyekre lakosaink folyamatosan járnak aláírni a szerződéseket. Ami a kötelességeket illeti, elsősorban a rendeltetésükkel összhangban kell használni őket. Mivel pályázati pénzekről van szó, a környezetvédelmi minisztérium ősszel tart majd ellenőrzést a községben, amikor az 1350 háztartásnak kiadott komposztálók tíz százalékánál, vagyis 135 háztartásban vizsgálják meg a szaktárca alkalmazottai, hogy valóban a célnak megfelelően használják-e a lakosok a komposztálókat, illetve hogy feltüntették-e rajtuk a környezetvédelmi alap emblémáját. Vannak olyan lakosaink is, akik nem igényelték a komposztálót, mert ők már korábban is komposztáltak valamilyen formában. Ők erről egy nyilatkozatot írtak alá.

Mit szeretne még az elmondottakhoz hozzátenni?

A község minden polgárának tudatosítania kell, hogy a biológiailag lebomló hulladék nem tartozik a háztartási hulladékba. Nemcsak a környezetet terheli meg, hanem a község költségvetését, és nem utolsó sorban a lakosokat is, mégpedig a szemétilleték megemelésével, illetve büntetések kirovásával.

Még egy fontos tudnivaló. A pályázat által bebiztosított ingyenes komposztálók száma limitált (1350 db). Ha elfogynak a pályázat útján nyert ingyenes komposztálók, a község további komposztálókat is bebiztosít, de ezeket már maga hulladéktermelőnek – tehát a lakosnak kell megfizetnie. Akinek eddig még nem volt ideje aláírni a szerződést az ingyenes komposztálókra, az ezt megteheti a községi hivatalban az ügyfélfogadási órák alatt.

Köszönjük a beszélgetést és az értékes információkat.

Száraz Erzsébet

O čom rokovalo obecné zastupiteľstvo

Obecné zastupiteľstvo na svojom 13. neplánovanom zasadnutí dňa 25. februára 2020 prerokovalo a schválilo jednotlivé záležitosti ohľadne podania žiadosti o poskytnutie úveru zo ŠFRB ako aj dotácie na bytové domy so 4 b.j. vo Veľkých Úľanoch a na Sedíne:

OZ schválilo:

- Investičný zámer – obstaranie „Nájomných bytov 4 b. j. – Veľké Úľany" spolu so súvisiacou technickou vybavenosťou na parc. č. 164/2, ulica Školská
- Spôsob financovania výstavby „Nájomných bytov 4 b.j. Veľké Úľany" v pomere – úver zo ŠFRB 60%, v sume 82 050 €, dotácia z MDV SR 40% 54 700 €, vlastné zdroje 5,08 €.
- Spôsob financovania súvisiace technickej vybavenosti k „Nájomným bytom 4 b.j. Veľké Úľany" v pomere: úver zo ŠFRB v sume 6 520 €, dotácia z MDV SR 7 600 €, vlastné zdroje 20 076,02 €.
- Investičný zámer – obstaranie „Nájomných bytov 4 b. j. – Sedín, prístavba a prestavba obecnej budovy" súp.č. 44 spolu so súvisiacou technickou vybavenosťou na parc. č. 45/4 v k.ú. Nové Osady Veľké Úľany"
- Spôsob financovania výstavby „Nájomných bytov 4 b.j. Veľké Úľany" v pomere – úver zo ŠFRB 60%, v sume 88 030 €, dotácia z MDV SR 40% 58 690 €, vlastné zdroje 8,03 €.
- Spôsob financovania súvisiace technickej vybavenosti k „Nájomným bytom 4 b.j. Veľké Úľany" v pomere: úver zo ŠFRB 6 740 €, dotácia z MDV SR 6 720 €, vlastné zdroje 39 322,14 €.
- Zmenu rozpočtu obce na rok 2020. Zmena sa týka výstavby nájomných bytov
- Investičný zámer – odkúpenie pozemku na ulici Školskej od GENEVRA s.r.o., Bratislava, podľa vypracovaného znaleckého posudku. Pozemky v celkovej výmere 10 933 m^2 .

OZ súhlasilo:

- S predložením žiadosti o poskytnutie podpory v súlade so zákonom č. 150/2013 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania na obidva nájomné byty
- S predložením žiadosti o poskytnutie podpory v súlade so zákonom č. 443/2010 Z.z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní na obidva nájomné byty
- S prijatím záväzku, ktoré sa týkajú dodržania zákonnosti ohľadne výstavby bytových domov

OZ zobralo na vedomie:

- Žiadosť Márie Karaszovej o ukončenie nájomnej zmluvy bytu na Cintorínskej ulici s dohodu

---

14. neplánované zasadnutie obecného zastupiteľstva sa uskutočnilo dňa 19. marca 2020, na ktorom poslanci prerokovali opatrenia počas krízového stavu ohľadne pandémie koronavírusu – COVID 19.

Poslanci schválili:

- Všeobecne záväzné nariadenie č. 4/2020 o mimoriadnych opatreniach.

---

15. plánované zasadnutie bolo zvolané počas krízovej situácie na deň 29. apríla 2020 a podľa opatrenia Úradu verejného zdravotníctva SR č. OLP/3354/2020 bolo neverejné. Poslanci schválili:

- Rozbor hospodárenia obce Veľké Úľany za rok 2019
- Rozbor hospodárenia príspevkových a rozpočtových organizácii obce Veľké Úľany za rok 2019
- Zásady o podrobnostiach pri podávaní oznámení podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v platnom znení, elektronickými prostriedkami v podmienkach obce Veľké Úľany
- Odpredaj obecného majetku na základe hodného osobitného zreteľa – druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 586 m^2, v kat. území Nové Osady pre Imricha Šafárika a manželky. Cena pozemku 10 €/m^2 .
- Predaj obecného majetku na základe hodného osobitného zreteľa – druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 67 m^2, v kat. území Veľké Úľany pre: Helenu Csordásovú. Cena pozemku 10 €/m^2 .
- Zámer predať obecný nehnuteľný majetok a to: pozemok, ktorý tvorí podielové spoluvlastníctvo, v podiele 5/80 k celku v celkovej výmere 144 m^2 na základe hodného osobitného zreteľa, pre žiadateľku Magdalénu Vajdovú, ktorá je podielovou spoluvlastníčkou v podiele 75/80 k celku, t.j. 135 m^2.
- Odpredaj pozemkov na základe hodného osobitného zreteľa pod bytovými domami súpisným číslom 87, 91 a 93, na Jazernej ulici a záhradiek, ktoré obyvatelia bytoviek dlhodobo užívajú a zveľaďujú. Cena pozemkov pod bytovými domami je 7 €/m^2, ostatné priľahlé pozemky 3,50 €/m^2. Novými majiteľmi pozemkov sa stanú majitelia bytoviek v bytovom dome súpisné číslo 87 – Alžbeta Kocsisová, Zoltán Varga a manželka Denisa Vargová, Alexander Görföl, Lucia Vranová, Július Takács Ing., Attila Takács a Judit Schwarzlose, v bytovom dome s. č. 91 Jozef Mancal a manželka Veronika Mancalová, Ladislav Manczal, Erika Javorová a v bytovom dome s. č. 93 Arpád Patasi a manželka Viktória Patasiová, Alojz Matlaha, Margita Karasová a Alžbeta Szabová, Ing.
- Zámer predať obecný nehnuteľný majetok z dôvodu hodného osobitného zreteľa – Záhrada na Jazernej ulici vo výmere 242 m^2, pre Rozáliu Manczalovú, ktorá predmetnú záhradu dlhodobo užíva a zveľaďuje.

Poslanci zobrali na vedomie:

- Správu o činnosti hlavnej kontrolórky obce za rok 2019
- Výpoveď nájomnej zmluvy č. 1/2019 uzatvorenú s nájomcom nebytových priestorov v Dome služieb – Natáliou Dubovou z dôvodu straty spôsobilosti prevádzkovania podnikateľskej činnosti. Výpovedná doba uplynula 31. 3. 2020.

Uznesenia a zápisnice zo zasadnutí obecného zastupiteľstva, ako aj úplné znenie VZN sú dostupné na internetovej stránke obce www.ulany.sk.

Plánované zasadnutia OZ sú verejné.

Alžbeta Szárazová

Miről tárgyalt az önkormányzat

Nagyfödémes Község Önkormányzata a 2020. február 25-én tartott 13. terven kívüli ülésén a megtárgyalta és jóváhagyta az Állami Lakásfejlesztési Alaphoz benyújtandó kérvényekhez, valamint a támogatásokhoz szükséges határozatokat, amelyek a két 4 lakásos bérház (Nagyfödémes és Szőgyén) építésével kapcsolatosak.

A képviselőtestület jóváhagyta:

- A Nagyfödémes Iskola utca 164/2 számú parcellán tervezett „4 lakásos bérház" építésének, valamint a hozzá tartozó műszaki felszerelések beszerzésének beruházási tervét
- A „Nagyfödémesi 4 lakásos bérház" építésének finanszírozásának módját: ÁLFA-tól 60 % - 82 050 €, a Szlovák Közlekedési és Építési Minisztériumtól 40 % - 54 700 €, és az önrész 5,08 €.
- A „ Nagyfödémesi 4 lakásos bérház műszaki felszerelései" finanszírozásának módját: ÁLFA-tól 6 520 €, a Szlovák Közlekedési és Építési Minisztériumtól 7 600 €, és az önrész 20 076,02 €.
- A Szőgyén 44. házszám alatti épületen „4 lakásos bérház építésének és a községi épület átépítésének", valamint a hozzá tartozó műszaki felszerelések beszerzésének beruházási tervét
- A „Szőgyéni 4 lakásos bérház" építésének finanszírozásának módját: ÁLFA-tól 60 % - 88 030 €, a Szlovák Közlekedési és Építési Minisztériumtól 40 % - 58 690 €, és az önrész 8,03 €.
- A „Szőgyéni 4 lakásos bérház műszaki felszerelései" finanszírozásának módját: ÁLFA-tól 6 740 €, a Szlovák Közlekedési és Építési Minisztériumtól 6 720 €, és az önrész 39 332,14 €.
- A község 2020-as költségvetésének módosítását. A módosítás a bérházak építését érinti.
- A község beruházási szándékát – telekvásárlást az Iskola utcában a GENEREVA, kft-től, a kidolgozott szakértői igazolás alapján. A telek összterülete 10933 m^2 .

A képviselőtestület egyetértett:

- Támogatási kérvény benyújtásával a 150/2013-as törvény értelmében az Állami Lakásfejlesztési Alaphoz mindkét bérházra
- Támogatási kérvény benyújtásával a lakhatás-fejlesztési támogatásokról és a szociális lakhatásról szóló 443/2010-es törvény értelmében mindkét bérházra
- Kötelezettségvállalás elfogadásával, amelyek a két bérház építésénél a törvényesség betartására vonatkoznak

A képviselőtestület tudomásul vette:

- Mária Karaszová kérvényét a Temető utcai lakás bérleti szerződésének felbontására megegyezés alapján

Zasadnutie OZ dňa 29. apríla 2020
Testületi ülés 2020. április 29-én

FOTO: HANZEL Ľ.

Az önkormányzat 14. nem tervezett ülésére a 2020. március 19-én került sor, amelyen a képviselők megtárgyalták a COVID 19 koronavírus okozta járvány idején hozott intézkedéseket.

A képviselők jóváhagyták:

- A rendkívüli intézkedésekről szóló 4/2020-as önkormányzati rendeletet

---

Az önkormányzat 15. tervezett ülésére a 2020. április 29-én, válsághelyzetben került sor. Az ülés a Közegészségügyi Hivatal OLP/3354/2020 rendelete értelmében nem volt nyilvános.

A képviselők jóváhagyták:

- A község 2019-es gazdálkodását
- A község költségvetési és hozzájárulási intézményeinek 2019-es évi gazdálkodását
- A közérdek védelméről szóló 357/2004-es alkotmány törvény részleteivel kapcsolatos alapelveket, amelyek alapján Nagyfödémes község területén elektronikus úton is benyújtható a vagyonbevallás
- Községi vagyon eladását külön elbírálás alapján a Nové Osady kataszterben található 586 m^2 beépített területet Imrich Šafáriknak és feleségének. A telek eladási ára 10 €/m^2 .
- Községi vagyon eladását külön elbírálás alapján Nagyfödémes kataszterben található 67 m^2 beépített területet Csordás Ilonának. A telek eladási ára 10 €/m^2 .
- Községi vagyon eladási szándékát külön elbírálás alapján, amely egy 144 m^2 -es beépített területet érint, amelynek 5/80-ad része a község tulajdona. A terület 75/80-ad része – 135 m^2 Vajda Magdaléna résztulajdona, aki a jövőben az egész terület tulajdonosa lenne.
- Községi vagyon eladását külön elbírálás alapján, amely a Tófenék utca 87, 91 és 93-as házszámú lakások alatti területet és a hozzá tartozó kerteket érinti, amelyeket a tulajdonosok hosszú ideje használnak és gondoznak. A lakóházak alatti terület ára 7 €/m^2 a kertek alatti területek eladási ára 3,50 €/m^2 . A 87 h.sz. lakások alatti területek új tulajdonosai a következő lakástulajdonosok lesznek – Kocsis Erzsébet, Varga Zoltán és Denisza, Görföl Sándor és Lucia Vranová, Ing. Takács Gyula, Takács Attila és Schwarzlose Judit, a 91 h.sz. lakások alatti területek új tulajdonosai: Manczal József és Veronika, Manczal László és Javor Erika, a 93 h.sz. lakások alatti területek új tulajdonosai: Patasi Árpád és Viktória, Matlaha Alojz, Karas Margit és Ing. Szabó Erzsébet.
- Községi vagyon eladási szándékát külön elbírálás alapján, amely a Tófenék utcában található 242 m^2 -es kertet érinti. A terület várható tulajdonosa Manczal Rozália, aki az említett területet hosszú ideje használja és gondozza.

A képviselők tudomásul vették:

- A község főellenőrének 2019-es évi ellenőrzésékről szóló beszámolóját
- A Szolgáltatások házában lévő iroda bérleti szerződésének felmondását Duba Natália részéről, akinek vállalkozása megszűnt. A felmondási idő 2020. március 30-val járt le.

A képviselőtestület üléseinek jegyzőkönyvei, az elfogadott határozatok és a jóváhagyott községi rendeletek megtalálhatók a község honlapján: www.ulany.sk.

A képviselőtestület tervezett ülései nyilvánosak.

Száraz Erzsébet

PRÍBEH ŠIMONA

Pandémia koronavírusu neobišla úplne ani našu obec. Náš rodák mal pozitívny test na COVID 19 a trávil jeden mesiac v karanténnom centre v Gabčíkove. V tom čase sme ho požiadali o rozhovor pre naše obecné noviny. Boli sme veľmi radi, že súhlasil.

V prvom rade by sme Vám chceli poďakovať za ochotu, že ste nám umožnili tento rozhovor. Môžeme čitateľom ozrejmiť niektoré Vaše základné osobné údaje?

Volám sa Šimon, mám 23 rokov, som rodák z Veľkých Úľan a momentálne študujem v zahraničí.

Váš trvalý pobyt je vo Veľkých Úľanoch, no vieme, že sa väčšinu času zdržiavate mimo rodnej obce. Kde žijete v súčasnosti?

Je to tak, väčšinu času trávim mimo svojho trvalého bydliska. Keďže som študoval v Senci na gymnáziu, väčšina mojich priateľov je odtiaľ. Už vyše roka nebývam na Slovensku. Presťahoval som sa do Dánska do mesta Kodaň, kde teraz študujem na Copenhagen Business School, a zároveň v Dánsku pracujem.

Ako by ste porovnali bežný život v Dánsku oproti Slovensku?

Prvé, čo napadne ľuďom v spojení s Dánskom je vysoká životná úroveň a určite ste počuli aj o tom, že je to jedna z najšťastnejších krajín na svete. Je veľmi náročné porovnať Dánsko so Slovenskom, lebo sa naše kultúry naozaj veľmi líšia. Sú veci, ktoré sa mi veľmi páčia v Dánsku a isté veci sa mi viac páčia na Slovensku. Dánsko má naozaj pekné prostredie, a aj mestá sú akési iné ako na Slovensku, moderné s nádychom histórie, široké cesty plné cyklistov a nočný život ako málokde. Treba však spomenúť, že ich spokojnosť vyplýva aj zo sociálnych výhod. Dánsko má všeobecne vysoké platy, taktiež granty v nezamestnanosti sú stále motivujúce na to, aby ste si hľadali prácu. Študenti dostávajú od štátu viac ako 500 Eur mesačne po splnení podmienok ako si nájsť prácu, a to môže byť akákoľvek práca, pretože sú tam jednoducho také vysoké platy. Ich vzdelávací systém je jeden z najlepších v Európe a zo škôl vychádzajú naozaj kvalifikovaní ľudia, ktorí sa v škole učia najmä praktické veci spolu s teoretickými. Služby sú tiež na vysokej úrovni a skoro všetko je už digitalizované. Dane si môžete spraviť cez internet, a aj keď sú dane skoro dvojnásobné ako na Slovensku, vidíte kam smerujú.Či je to na infraštruktúru mesta, do hromadnej dopravy alebo do vzdelávania. Podľa určitých štúdií sa Dánsko tiež umiestnilo ako jedna z najmenej skorumpovaných krajín zo 180. Ľudia dôverujú štátu a štát je preto transparentný.

A to isté porovnanie medzi krajinami po zavedení opatrení na potlačenie šírenia koronavírusu?

Pred koncom marca, kým som bol v Dánsku, Slovensko už malo zavedené striktné opatrenia na boj proti koronavírusu. Dánsko bolo oveľa viac benevolentné, a to ma trošku aj hnevalo. Nakoľko som vedel ako je vírus infekčný, aký dopad to malo na Čínu, neskôr Irán a Taliansko, vedel som, že Dánsko, podľa môjho názoru, robilo niečo nesprávne. Dánsko je v počte obyvateľov na tom rovnako ako Slovensko, no v tomto momente je tam sedemkrát viac infikovaných ľudí ako tu. Nehovoriac o tom, že je to dopravný uzol s naozaj veľkým množstvom medzinárodných študentov, turistov a ľudí z iných krajín, ktorí sa tam práve nachádzajú. Môžem povedať, že ľudia sa chovali nezodpovedne, ignorovali nariadenia štátu, aby zostali doma. Miesto toho boli stovky ľudí vonku a brali to viac menej ako voľno. Pretože po dlhom čase tam bolo pekne slnečno, všetci išli von. Skutočne som tam nikoho dovtedy nevidel s rúškom, a keď som ho mal ja a moji slovenskí kamaráti, tak sa na nás pozerali ako na čudá. Neskôr, keď tieto opatrenia nefungovali, rozhodlo sa Dánsko uzavrieť všetky nočné kluby a bary do 13. apríla. Keď ale zistili, že je vonku ešte viac ľudí, a stále viac a viac sa ich nakazilo, uzavreli aj kaviarne a nákupné centrá až do 15. mája. Vtedy mnohí ľudia prišli o prácu, ale štát sa rozhodol kompenzovať týchto ľudí vyplácaním 80% z platu za to, že zostali doma, a zároveň zaplatil firmám, aby ich neprepustili. To len ako zaujímavosť.

FOTO: ŠIMON

Čiže podľa Vás oproti Slovensku zareagovali neskoro a nedostatočne.

Myslím, že Slovensko to s opatreniami vôbec neprehnalo a je to adekvátne riešenie. Keď sa sami nenaučíme izolovať, neviem si predstaviť aké by to bolo, kebyže nás napadne vírus s väčšou mortalitou (úmrtnosťou). Áno, určite, Dánsko reagovalo pomaly, a až vtedy si uvedomilo chybu, keď chceli prvýkrát pootvárať podniky, a nakoniec zákaz predĺžili o ďalší mesiac. To už vypovedá o niečom.

Keď ste sa rozhodli prísť domov na Slovensko, zrejme ste netušili, že Vaša cesta nepovedie do rodnej obce, ale sa mierne zmení. Ako prebiehala Vaša cesta z Kodane na Slovensko?

Z Kodane sme išli autobusmi, ktoré zriadila slovenská vláda. Deň predtým som volal na veľvyslanectvo Slovenska, kde potvrdili moju repatriáciu. Nespravil by som toto rozhodnutie, kebyže neviem, o čo ide. Bolo jasne povedané, že repatrianti budú musieť ísť do štátom nariadenej karantény, len bohužiaľ sme nemali informáciu kam. To sa rozhodlo až na hraniciach, kde boli neuveriteľné kolóny kamiónov bez pohybu. Do Gabčíkova sme dorazili po 18 hodinách v autobuse v policajnom sprievode. Cesta bola únavná, ale bolo to skoro ako zájazd. Väčšinu času sme prespali, len s tým rozdielom, že sme všetci museli mať rúška. To bola podmienka pred vstupom do autobusu, a samozrejme nevykazovať symptómy. Vedel som o tom, že pôjdem do karantény, a bolo to dobrovoľné rozhodnutie. Nechcel som nič riskovať, aj keď som si aj v Dánsku dával veľký pozor na hygienu a nosil všade rúško.

Aké boli prvé dni v karanténnom centre v Gabčíkove? Ubytovanie, prístup personálu, strava prípadne trávenie voľného času?

Prvé dni boli dobré, ešte sme sa nenudili, mali sme sa o čom rozprávať, hrali sme karty a pozerali filmy. Večer sme si spolu sadli a rozprávali sme sa všetci piati na izbe, ktorá mala dve bunky: 3 postele a 2 postele. Žiaľ, išiel som len s jedným kamarátom z Dánska, s ktorým sme sa poznali, a tak sme sa museli dať dokopy aj s ľuďmi, ktorých sme nepoznali, ale za pár minút sme si veľmi sadli. Prístup personálu musím veľmi pochváliť. Každý je tu naozaj milý a ochotný, ale treba myslieť na to, že toto je karanténne prostredie, a nie prázdninový pobyt. Vládnu tu reštrikcie, ktoré treba dodržiavať. Na stravu sa nemôžem absolútne sťažovať. Je pravda, že niekomu nemôžete hneď ulahodiť, ale majú tu možnosť vybrať si aj z vegetariánskej a vegánskej stravy. Stravu nám položia na stoličku pred dvere a zaklopú, aby sme vedeli, že to tam je. Zakaždým, keď otvoríte dvere, musíte si dať rúško. Zatiaľ sa mi nestalo, že by som niečo nedojedol. Momentálne trávim voľný čas štúdiom do školy, čítaním kníh, niekedy pozerám film alebo seriál.

Pokračujete vo svojom štúdiu na diaľku?

Áno, samozrejme. Potom ako Dánsko zaviedlo reštrikcie, týkalo sa to hlavne škôl, kde sa stretáva veľké kvantum ľudí, čiže o to väčšie je riziko nákazy. Dánske školy majú infraštruktúru na to aby sa celá vý-

(pokračovanie na strane 10)

SIMON TÖRTÉNETE

A koronavírus járvány községünket sem kerülte el teljesen. Egyik lakosunk, Simon koronavírus tesztje pozitív lett. Egy hónapig a bősi karantén központban teltek napjai. Ez idő alatt kértük fel a problémával kapcsolatos rövid beszélgetésre. Örömünkre, vállalta a beszélgetést.

Elsősorban szeretnénk megköszönni, hogy megosztotta velünk tapasztalatait. Megtudhatunk Önről néhány személyes adatot?

A nevem Simon, 23 éves vagyok, Nagyfödémesen születtem, de jelenleg külföldön tanulok.

Tudjuk, hogy az állandó lakhelye Nagyfödémes, de nyilvánvaló, hogy ideje nagy részét községünkön kívül tölti. Hol él jelenleg?

Igen, az állandó lakhelyem Nagyfödémes, de az időm nagy részét a falun kívül töltöm. Mivel a szenci gimnáziumban tanultam, a legtöbb barátom is onnan van. Már több mint egy éve nem lakom Szlovákiában. Koppenhágába költöztem, ahol jelenleg a „Copenhagen Business School" iskolában tanulok, és egyben Dániában is dolgozom.

Hogyan tudná összehasonlítani Dánia és Szlovákia mindennapi életét?

Az első dolog, ami Dániáról az ember eszébe jut, az a magas életszínvonal, és biztosan már mindenki hallotta, hogy ez az egyik legboldogabb ország a világon. Nagyon igényes dolog lenne összehasonlítani Dániát Szlovákiával, mert a két ország kultúrája nagyon eltérő. Bizonyos dolgok jobban tetszenek nekem Dániában, mások viszont Szlovákiában. Dániában csodálatos a környezet, a városok is mások, mint Szlovákiában, modernek, de egyben meg van a történelemi hangulatuk is. Kerékpárosokkal teli széles utcák és másokkal összehasonlíthatatlan éjszakai élet. A dánok elégedettsége elsősorban a jó szociális ellátottságból ered. Dániában általában magasak a bérek, a munkanélkülieknek nyújtott támogatások pedig arra ösztönzik őket, hogy minél előbb találjanak munkát. A diákok több mint havi 500 € támogatást kapnak, ha teljesítik a munkakeresési feltételeket, s ez lehet bármilyen munka, mert egyszerűen ott olyan magasak a bérek. Oktatási rendszerük Európában az egyik legjobb, az iskolákból valóban jól képzett emberek kerülnek ki, akik az iskolában az elmélet mellett elsősorban gyakorlati dolgokat tanulnak. A szolgáltatások magas színvonalúak, és szinte minden digitalizált. Az adót interneten intézhetjük, amely ugyan a szlovákiai adó kétszerese, de az adózó pontosan tudja hova kerül az ő adója. A település infrastruktúrájára, a tömegközlekedésre, vagy az oktatásra. Bizonyos tanulmányok szerint Dánia a legkevésbé korrupt a vizsgált 180 állam közül. Az emberek bíznak az államban, és az állam áttekinthető politikát folytat.

Milyen lenne ez az összehasonlítás a koronavírus elleni küzdelemben hozott rendelkezések tükrében?

Március vége előtt, amíg Dániában voltam, Szlovákiában koronavírus legyőzése érdekében már szigorú szabályok voltak érvényben. Dánia sokkal lazábban állt a dologhoz, ami őszintén szólva nekem nem tetszett. Tudtam, hogy mennyire fertőző ez a vírus, hogy milyen hatása volt Kínára és később Iránra és Olaszországra is. Nézetem szerint Dánia rosszul kezelte a helyzetet. Lakosait tekintve Dánia akkora, mint Szlovákia, de a bizonyítottan fertőzöttek száma hétszerese a szlovákiainak. Nem beszélve arról, hogy ez egy közlekedési csomópont, rengeteg külföldi diákkal, turistával és egyéb más országbeli személyekkel, akik éppen ott találkoznak. El kell mondanom, hogy az emberek felelőtlenül viselkedtek, figyelmen kívül hagyták az állam rendelkezéseit, hogy maradjanak otthon. Emberek százai voltak házon kívül, s valamiféle szabadnak tekintették ezt az időszakot. Mert hosszú idő után végre az időjárás is jó volt, mindenki kint tartózkodott. Valóban senkit sem láttam maszkkal az arcán. S mivel én és szlovákiai barátaim már viseltük a maszkot, úgy néztek ránk, mit valami csodabogarakra. Később, amikor ezek az intézkedések nem bizonyultak hatékonynak, Dánia úgy döntött, hogy április 13-ig bezárja az éjszakai klubokat és bárokat. Amikor rájöttek, hogy még többen vannak kint és egyre több a fertőzött, döntöttek arról, hogy május 15-ig bezárják a kávéházakat

FOTÓ: SIMON

és bevásárlóközpontokat is. Akkor sok ember vesztette el a munkáját, de az állam ezeknek az embereknek bérük 80 %-át folyósította azért, hogy otthon maradtak. Egyben a vállalatoknak is támogatást nyújtottak, hogy ne bocsássa el őket. Ezt csak az érdekesség kedvéért jegyzem meg.

Tehát, Ön szerint Szlovákiával ellentétben későn és nem kellő körültekintéssel reagáltak?

Azt gondolom, hogy Szlovákia egyáltalán nem túlozta el a rendelkezéseket, és megfelelően reagált. Ha magunktól nem tanuljuk meg elviselni az elszigeteltséget, el sem tudom képzelni, mi történne, ha egy magasabb elhalálozással járó vírus támadna meg bennünket. Igen, Dánia bizony nagyon lassan reagált, csak akkor tudatosították hibájukat, amikor először akarták újra kinyitni az üzleteket, s végül a tilalmat további egy hónappal meghosszabbították. Ez bizony valamiről tanúskodik.

Amikor vissza akart térni Szlovákiába, biztosan nem gondolt arra, hogy az útja nem a szülőfalujába vezet majd. Milyen volt az útja Koppenhágából Szlovákiába?

Koppenhágából a Szlovák Kormány által indított autóbusszal utaztunk. Egy nappal korábban telefonáltam a szlovák nagykövetségre, ahol visszaigazolták hazaszállításomat. Azért döntöttem így, mert pontosan tudtam miről van szó. Tudtam, hogy a hazatérők állami karanténba kerülnek, csak arról nem volt tudomásunk, hogy hová. Ez csak a határon dőlt el, ahol hosszú vesztegelő kamionsor fogadott bennünket. Autóbuszunk rendőrkísérettel 18 óra múlva ért be Bősre. Az út fáradtságos volt, de egyben olyan, mint egy kirándulás. Az idő nagy részét átaludtuk, a különbség csak az volt, hogy mindenkinek maszkot kellett viselnie. Ez az autóbuszba lépés feltétele volt, és természetesen tünetmentesnek kellett lenni. Tudtam, hogy karanténba kerülök, és ezt önkéntesen vállaltam. Annak ellenére, hogy Dániában is nagy figyelmet fordítottam a higiéniára és mindenhol maszkot viseltem, nem akartam semmit sem kockáztatni.

Hogyan teltek a karantén első napjai Bősön? Szállás, a személyzet hozzáállása, étkeztetés, a szabadidős foglalkozások lehetősége?

Az első napok még jók voltak, még nem unatkoztunk, volt miről beszélgetnünk, kártyáztunk és filmeket néztünk. Este mind az öten összeültünk a szobába, akik a két szobában közösen voltunk (3 és 2 ágyas szobák). Sajnos Dániából csak egy ismerős baráttal érkeztem, így a többiekkel meg kellett ismerkednem, de néhány perc múlva már megtaláltuk a közös hangot. A személyzet hozzáállását meg kell dicsérnem. Itt mindenki nagyon kedves és készséges, de tudatosítanunk kell, hogy ez egy karantén központ, nem nyaralás. Az itt uralkodó korlátozásokat mindenkinek be kell tartani. Az étkezésre sem lehet panaszom. Igaz, hogy elsőre nem mindenkinek felelt meg minden, de lehetőség van vegetáriánus és vega ételekből is választani. Az ételt az ajtó előtt álló székre helyezik, kopogással jelzik, hogy az étel már ott van. Minden ajtónyitáskor fel kell tenni a maszkot. Még nem történt meg, hogy valamit nem ettem volna meg. Jelenleg szabadidőmet tanulással töltöm, vagy olvasok, és néha filmet nézek.

(folytatás a 11. oldalon)

Dokončenie zo strany 8

učba stala digitálnou. Pokladám to za obrovské plus. A tak isto týmto spôsobom budem mať aj skúšky.

Na Slovensku Vám v karanténnom centre spravili test na SARS CoV-2, ktorý vyšiel ako pozitívny. Mali ste tušenie, že môžete byť jedným z infikovaných, prípadne máte tušenie, kde ste sa mohli infikovať? Mali ste príznaky, o ktorých sa bežne hovorí a píše?

Po piatom dni v karanténe nám spravili testy odberom z nosnej dutiny a hrdla, kde sa tieto kovidoidné vírusy najviac vyskytujú. Samozrejme to nie je nič bolestivé, iba trošku nepríjemné. Neodoberajú sa vzorky krvi, ako si to možno niektorí mysleli. Práve to bolo prekvapivé, že som nemal žiadne symptómy. Keď mi oznámili, že som pozitívny, onemel som. Boli sme totiž piati na izbe, z toho traja sme boli pozitívni a dvaja negatívni. Až po pozitívnom teste som zbadal, že som úplne prišiel o čuch a sprevádzala to aj bolesť hlavy. Nebyť testu možno ani neviem, že som niečo podobné prekonal, pretože množstvo ľudí máva migrény a občasné bolesti hlavy. Anosmia, teda strata čuchu nie je taká nezvyčajná, ale v tomto prípade to bol následok vírusu. Čuch mám po dvoch týždňoch skoro úplne späť, ale nemal som ani kašeľ, ani horúčku, a stále som sa cítil dobre.

Bohužiaľ, na otázku, kde som sa mohol infikoval, neviem odpovedať. Neviete, kde sa môžu zdržiavať tieto mikroskopické vírusy, a tak ako aj v mojom prípade, neviete, kto to môže mať. Možno ste prišli do kontaktu s menej zodpovedným človekom, ktorý si to vykladal ako obyčajnú chrípku a prekonal koronavírus, iní sa obzerajú za každým, kto zakašle a sú paranoidní.

Keď sa 2. apríla objavila informácia, že máme v obci Veľké Úľany pozitívny prípad, vyvolalo to u niektorých ľudí rôzne emócie. Zrazu bola tá fiktívna vec v našej blízkosti. Dostali sa k Vám tieto reakcie? Aký ste mali z nich pocit?

Samozrejme, okruh mojich blízkych priateľov a rodiny mali informáciu o mojom pozitívnom teste ako prví. Chcel som ich o tom informovať, pretože to je prvá vec, ktorú by každý z nás spravil. Povedal som im, že som v poriadku, nech sa neboja, „a že som ten šťastlivec, ktorý vyhral lotériu". Skôr som to bral s humorom, pretože som sa cítil dobre a chcel som uistiť aj mojich blízkych, že si z toho uťahujem. Keď vedeli, že som v dobrej nálade, nebáli sa natoľko o mňa. Snažil som sa k tomu stavať s humorom, pretože už mi nič iné neostávalo, len sa vyliečiť. A potom tí, ktorí o tom vedeli, mi poslali práve tieto reakcie ľudí. Mal som teda možnosť si ich prečítať. Nemôžem sa hnevať na nikoho i keď som mal pocit, že sa niektorí hnevali na mňa. Neviem, aká by bola reakcia, keby od začiatku vedeli kto to je, či by aj tí ľudia, ktorí ma dobre poznajú, reagovali rovnako. Rozumiem aj tomu, že sa bojíme toho nepoznaného. O víruse nemáme dostatok informácií, ale napriek tomu sa to týka celej našej spoločnosti, nielen našej malej dediny. Nakaziť sa nie je lotéria, ako som zľahčujúc napísal vyššie. Tomuto vírusu sa dá úplne vyhnúť, keď budeme rešpektovať opatrenia našich odborníkov, ale hlavne tých zo sveta, ktorí majú viacej skúseností.

Choroba COVID-19, teda najmä vírus, ktorým sa prenáša SARS CoV-2, je približne štyrikrát infekčnejší ako bežná chrípka. Schvaľujete opatrenia vlády o povinnej karanténe po návrate zo zahraničia?

Aj keby nebolo toto vládne nariadenie, apeloval by som na to, aby som bol pred návratom domov aspoň otestovaný pred tým, ako sa stretnem s niekým z mojej rodiny. Infekčnosť a inkubačná doba 2 až 14 dní je nástroj na to, aby sa tento vírus šíril čoraz jednoduchšie medzi ľudmi. Každý z nás je vo svojej podstate rizikovým faktorom, a keď to riziko môžeme minimalizovať aj napriek chvíľkovému nekomfortu v karanténe, tak to treba prísne dodržať. Karanténa neslúži na to aby tu ľudia trpeli, ale aby sme to celé mali pod kontrolou. Ľudia, ktorí sem prídu a sú otestovaní, môžu ísť bezpečne domov za svojou rodinou, ak sú negatívni.

Mali ste vo Vašej blízkosti prípady choroby, ktoré mali komplikovanejší priebeh ako bol ten Váš?

Taký prípad som nemal. Možno je to asi spôsobené demografiou ľudí tu v karanténe. Choroba postihuje intenzívnejšie starších ľudí s predchádzajúcimi chorobami. Tu, v týchto centrách sa nachádzajú ľudia, ktorí sa vrátili zo zahraničia, kde pracovali, študovali atď. Zatiaľ som našťastie nebol svedkom niečoho vážnejšieho (silné bolesti, intubácia, atď). Mohlo sa ale stať, že ja som napríklad ani nevedel, že mám tú chorobu, a po príchode domov by to mohlo mať oveľa vážnejšie následky napríklad pre moju babku, s ktorou sa určite tak skoro nestretnem aj napriek tomu, že by som chcel. Ľudia vidia, že ich sa to nemusí týkať, lebo sú stále v rovnakých kruhoch, ale čo i len rozhovor s niekým v obchode môže spôsobiť reťazovú reakciu.

Aký by mal byť ďalší postup v prípade Vašej osoby?

Ľudia, ktorí prídu prvýkrát do karantény sú testovaní zvyčajne na 5.-7. deň po príchode. Ak sú negatívni, prepúšťajú ich do domácej karantény, kde musia stráviť dokopy 14 dní. Čiže 7 dní tu, doma ďalších 7 dní, spolu 14. Ja som bol po 5 dňoch pozitívny. V tom prípade ďalší test prebehne o 14 dní. Bohužiaľ, som aj po tomto čase bol pozitívne testovaný, takže musím čakať ďalších 14 dní na opätovný test. Ak ma otestujú 29. apríla a môj test bude negatívny, môžu mi vykonať ďalší test s odstupom 24 hodín. Ak aj ten bude negatívny, pustia ma domov. Budem prehlásený za zdravého s potvrdením od Slovenskej republiky a Úradu verejného zdravotníctva.

Je v karanténnom centre možný fyzický kontakt so svetom? Môže Vám napríklad rodina poslať balík, jedlo, ošatenie?

Áno, mojou výhodou bolo, že ma nedali niekam ďaleko, pretože tieto zariadenia sú všade na Slovensku, aj v Tatranskej Lomnici. Samozrejme, nie je to väzenie a balík vám môže doručiť hocikto, len naň treba napísať číslo izby a meno. Potom Vám to jeden z tu pracujúcich prinesie pred dvere a zaklope. Moja rodina je veľmi láskavá a myslím si, že si robí až príliš veľké starosti. Keď mi hocičo chýba, tak mi to donesú a ja im za to nesmierne ďakujem. Fyzický kontakt samozrejme s nikým nie je možný. Mám tu ale balkón, cez ktorý si aspoň trochu zamávame a povieme si cez telefón, ako si chýbame, keď naši prídu.

Po úplnom vyliečení sa zrejme vrátite domov do našej obce. Na čo sa tešíte najviac?

Chcel by som si konečne zabehať v chotári. Skúšal som si tu navrhnúť bežeckú dráhu, ale márne, izba je krátka. A určite sa teším na rodinu, s ktorou sa nebudem musieť rozprávať len cez telefón po takom dlhom čase odlúčenia.

Ďakujeme za príležitosť vniesť našim spoluobčanom trošku viac svetla do tejto problematiky, ktorá nás tak intenzívne zamestnáva.

Kristián Lipták

Poznámka redakcie: Dozvedeli sme sa, že testy vykonané na konci mesiaca apríl boli u Šimona už negatívne. Vyliečil sa z choroby, a 1. mája sa mohol vrátiť svojej rodine.

FOTÓ: ŠIMON

Folytatás a 9. oldalról

Tanulmányait távúton folytatja tovább?

Természetesen. Amikor Dániában is bevezették a korlátozásokat, elsősorban az iskolákat érintette, ahol nagyszámú ember találkozik, és ott a legnagyobb a fertőzésveszély is. Dániában meg van a lehetőség arra, hogy az egész oktatás digitálissá váljon. Ezt hatalmas plusznak tartom. És vizsgázni is ilyen formában fogok.

A szlovákiai karantén központban elvégezték önnél is a SARS-CoV.2 tesztelést, amely pozitív lett. Sejtette, hogy egyike lehet a fertőzötteknek, illetve tudja-e, hogy hol fertőződhetett meg? Voltak-e olyan tünetei, amelyekről hallhattunk és olvashattunk?

A karanténban töltött ötödik nap után végezték el nálunk a tesztelést. Az orrunkból és a torkunkról vettek mintát, ahol a kovid vírus leggyakrabban fordul elő. Ez természetesen nem fájdalmas, csak egy kicsit kellemetlen. Nincs vérvétel, mint azt többen gondolják. Az érdekes pontosan az volt, hogy nálam nem mutatkoztak semmiféle tünetek. Amikor közölték, hogy a pozitív vagyok, megnémultam. A szobán ugyanis öten voltunk, amelyből háromnál pozitív, kettőnél pedig negatív lett az eredmény. A pozitív tesztelés után jöttem rá, hogy szinte teljesen elvesztettem a szaglásomat, amit fejfájás is kísért. Ha nem végezték volna el a tesztelést, nem is tudtam volna a fertőzésről, hiszen sok embernek van migrénje, vagy alkalmanként fáj a feje. A szagláshiány sem egy szokatlan dolog, de ebben az esetben a vírusfertőzés következménye volt. A szaglásom két hét után visszatért, nem köhögtem, nem volt lázam sem, és jól éreztem magam.

Sajnos arra a kérdésre, hogy hol fertőződhettem meg, nem tudok válaszolni. Senki sem tudhatja, hogy hol találhatók ezek a mikroszkopikus vírusok, és mint az én esetemben, senki sem tudhatja, hogy ki a hordozója. Talán felelőtlen emberrel találkozhattak, aki egyszerű influenzára gondolt, s közben koronavírusa volt. Megint mások pedig paranoiásak, már attól is rettegnek, ha valaki elköhinti magát a közelben.

Amikor április 2-án megjelent a hír, hogy Nagyfödémesen is van koronavírusos fertőzött, a lakosok körében különböző emóciókat váltott ki. Egyszeriben ez az eddig fiktív dolog a közvetlen közelünkben volt. Eljutottak ezek a reakciók Önhöz is? Milyen érzések rezonáltak Önben?

Természetesen a legközelebbi családtagjaim elsőként szereztek tudomást a pozitív leletemről. Tudatni akartam velük, hiszen ez az első dolog, amit az embernek meg kell tennie. Megmondtam nekik, hogy rendben vagyok, nem kell félniük, „hogy én vagyok az a szerencsés, aki nyert a lottón". Inkább humorral vettem a dolgot, hiszen jól éreztem magamat, és a hozzátartozóimat is szerettem volna megnyugtatni. Amikor látták, hogy jó kedvem van, már nem féltettek annyira. Azért is álltam hozzá humorral, mert nem maradt más, mint kigyógyulni a betegségből. Akik tudtak a dologról, elküldték nekem az emberek reakcióit is, így elolvashattam őket. Nem haragszom senkire, pedig nekem olyan érzésem volt, hogy néhányan haragszanak rám. Nem tudom milyen lett volna a reakció, ha az elejétől tudták volna, hogy kiről van szó, és hogy azok is, akik jól ismernek, hasonlóan reagáltak-e volna. A vírusról nincs sok információm, de nemcsak a községünket, hanem egész társadalmunkat érinti. Megfertőződni bizony nem egy főnyeremény, ahogy fentebb viccesen megjegyeztem. A vírusfertőzés elkerülhető, ha következetesen betartjuk a szakemberek intézkedéseit, és főleg a világ szakembereinek javaslatait, akiknek több tapasztalatuk van.

A COVID-19 betegség, és elsősorban a vírus, amellyel a SARS-CoV-2 terjed, kb. négyszer fertőzőbb, mint egy egyszerű influenza. Jónak tartja a kormány azon határozatait, hogy a külföldről hazatérők számára kötelező a karantén?

Ha nem lenne ez a kormányrendelet, akkor is kértem volna, hogy teszteljenek le, mielőtt a hozzátartozóimmal találkozom. A fertőzőképesség és a lappangási idő, amely 2-től 14 nap, a veszélye, hogy ez a vírus minél egyszerűbben terjedjen az emberek között. Minden ember egyfajta kockázati tényező, de ezt a kockázatot komfortzónánk ideiglenes elhagyásával – a karanténban való tartózkodással – minimalizálhatjuk. Ezért az erre vonatkozó rendelkezéseket szigorúan be kell tartani. Az ide érkező emberek, akik a tesztelés után negatívak, biztonságosan haza mehetnek családjukhoz.

Volt a környezetében olyan eset, amikor a betegségnek komplikáltabb lefolyása volt?

Nem volt ilyen eset. Talán a karanténban levő személyek demográfiájával függ ez össze. A betegség főleg az idősebb embereket támadja meg, akiknek egyéb diagnózisuk is van. Ezekben a központokban főleg olyan egyének tartózkodnak, akik külföldön tanultak, vagy dolgoztak. Szerencsére eddig nem voltam tanúja nehezebb esetnek (nagy fájdalmak, intubálás stb.) De előfordulhatott volna az is, hogy én nem tudok a betegségemről, és a hazatérésem után sokkal komolyabb következményei lettek volna, például a nagymamámra, akivel bizonyára még sokáig nem találkozhatok, pedig nagyon szeretnék. Az emberek úgy látják, hogy ez őket nem érinti, mert mindig ugyanabban a körben mozognak, de például egy ártatlan beszélgetés az üzletben is láncreakciót válthat ki.

Milyen lesz az Ön személyét illető további folyamat?

A karanténba került embereket rendszerint az 5. – 7. napon tesztelik. Ha negatív a lelet, akkor házi karanténba engedik őket. 7 nap itt, és további 7 nap otthon, tehát a karantén összesen 14 napos. Az én leletem az 5. napon pozitív lett. Ilyen esetben 14 nap után újabb tesztelés következik. Sajnos az én leletem másodszor is pozitív lett, tehát további 14 napot kell várnom az újabb tesztre. Április 29-én ismételten leteszelnek és ha az eredmény negatív lesz, akkor 24 óra múlva egy újabb tesztelésre kerül sor. Ha az is negatív lesz, akkor hazaengednek. A Szlovák Köztársaság és a Közegészségi Hivatal igazolásával egészségesnek nyilvánítanak.

Van-e lehetőség a karanténban arra, hogy érintkezzen a külvilággal? Például kaphat-e csomagot – ételt, ruhát – a családjától?

Igen, előnyömre szolgál, hogy nem Szlovákia egy távolabbi karantén központjában helyeztek el, mehettem volna például Tátralomnicra is. Természetesen ez nem börtön és bárki küldhet csomagot, csak rá kell írni a szobaszámot és a nevet. Aztán az egyik itteni alkalmazott leteszi az ajtó elé és bekopog. A családom nagyon kedves, és úgy gondolom, hogy nagyon aggódnak értem. Bármi hiányzik, azonnal elhozzák nekem, és én ezért nagyon hálás vagyok nekik. Közvetlen fizikai kapcsolat természetesen nem lehetséges. Amikor a családom eljön, az erkélyről legalább integetünk, és telefonon mondjuk el, hogy mennyire hiányzunk egymásnak.

A teljes felépülés után természetesen hazatér községünkbe. Minek örül a legjobban?

Szeretnék egy jót futni a határban. Próbáltam itt is egy futópályát tervezni, de hiába a szoba nagyon kicsi. És természetesen nagyon várom a családdal való találkozást, akikkel hosszú idő után nem csak telefonon beszélhetek majd.

Köszönjük, hogy lehetőséget adott községünk lakosainak jobban betekinteni ebbe mindannyiunkat nagyban érintő problémába.

Lipták Kristián

A szerkesztőség megjegyzése: Megtudtuk, hogy az április végén végzett tesztek Simonnál már negatívak lettek, tehát kigyógyult a betegségből, és május 1-én hazatérhetett családjához.

(FORD. – SZME)

OSIREL AJ KLUB DÔCHODCOV

Pandémia koronavírusu zanechala svoju stopu aj na činnosti všetkých miestnych inštitúcií. A veru osirel aj Klub dôchodcov Zlatý dážď, ktorý predtým bol dejiskom pestrého kultúrneho a spoločenského života.

Od začiatku marca sú priestory klubu a dvora naozaj veľmi tiché. To však neznamená, že členovia klubu sú absolútne nečinní. Veď pri klube je pekná ovocná záhrada a aj na dvore je vždy čo robiť. Členovia klubu nezabudli na jarné práce. Vďaka ich šikovným rukám vládne na dvore aj v záhrade príkladný poriadok. Viackrát pokosili trávu a vykonali všetky potrebné jarné práce. Najaktívnejšie sa zapájali do práce Július Katona, Štefan Borovský, Jozef Szitás, Gejza Takács a Július Krizsan. Samozrejme treba spomenúť aj prácu členiek klubu, ktoré sa starajú o vysadené kvety na dvore.

Koncom apríla sa každý rok uskutoční stavanie mája na dvore klubu. V tomto roku sa v dôsledku prísnych opatrení toto podujatie uskutočnilo len vo veľmi úzkom kruhu, kde sa opäť činili muži. Ale aj tak nám urobili radosť s novým májom.

V mene vedenia klubu by som sa chcela poďakovať všetkým, ktorým aj v týchto ťažkých časoch záleží na tom, aby okolie klubu bolo usporiadané, neľutujúc ani čas ani námahu. Ešte raz srdečná vďaka všetkým.

Už netrpezlivo čakáme na to, aby náš klub opäť otvoril svoje brány, aby sme mohli pokračovať v bohatej kultúrnej a spoločenskej činnosti.

Irena Tisucká
predsedníčka klubu

ELÁRVULT A NYUGDÍJASKLUB IS

A koronavírus járvány minden helyi intézmény tevékenységére rányomta a bélyegét. Bizony elárvult az Aranyeső Nyugdíjasklub is, amely azelőtt gazdag kulturális és társadalmi tevékenység színhelye volt.

Március elejétől csendesek a klub helyiségei és az udvara is. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a tagok teljesen tétlenkednének. Hiszen a klub mellett egy szép gyümölcsös kert található és az udvaron is van mindig tennivaló. A klub férfi tagjai nem feledkeztek meg a tavaszi munkákról. Kezük nyomán példás rend uralkodik az udvaron és a kertben is. Több alkalommal lekaszálták a füvet és végezték a többi tavaszi munkát. A legaktívabban Katona Gyula, Borovský István, Szitás József, Takács Géza és Krizsan Gyula vették ki részüket a munkából. Természetes meg kell említeni a női társaság tagjait is, akik az udvaron kiültetett virágokat gondozzák.

Április végén minden évben hagyományosan felállítottuk a májusfát a klub udvarán. Az idén a járvány okozta szigorítások miatt csak nagyon szűk társaságban került sor a májusfaállításra, ahol ismét a férfiak szorgoskodtak. De így is nagy örömet szereztek mindannyiunknak az új májusfával.

A vezetőség nevében szeretnék köszönetet mondani mindenkinek, akik ezekben a nehéz időkben is fontosnak tartják, hogy a klub környéke rendezett legyen. Nem sajnálják sem az időt, sem a fáradtságot. Még egyszer köszönet mindenkinek.

Már türelmetlenül várjuk, hogy a klub ismét megnyissa kapuit, hogy ismét gazdag közösségi életnek adjon otthont.

Tisucký Irén
a klub elnöke

Hodina Zeme

Hodina Zeme je najväčšou celosvetovou kampaňou zameranou na zvýšenie povedomia verejnosti v oblasti klimatických zmien. Zhasnutie svetla na 60 minút vytvára symboliku spoločnej zodpovednosti za budúcnosť našej planéty a vyzýva ľudí, aby si uvedomili, že k zlepšeniu môže prispieť každý z nás. Hodinová tma má upozorniť na klimatické zmeny a potrebu šetriť energiou.

Akcia sa konala po prvýkrát v Sydney v roku 2007 s cieľom upriamiť pozornosť ľudstva na negatívne vplyvy klimatických zmien na našu planétu. Hodinu Zeme organizuje Svetový fond na ochranu prírody (WWF). Na tejto akcii sa zúčastňuje viac ako 180 krajín sveta, cez 3000 významných kultúrnych pamiatok je zahalených tmou a zapájajú sa milióny ľudí. Hodina Zeme sa realizuje postupne podľa časových pásiem.

Tento rok sa táto akcia konala dňa 28. marca, keď ľudia od 20:30 miestneho času zhasli na jednu hodinu svetlá a vypli svoje elektrospotrebiče vo svetoznámych budovách, alebo vo svojich bytoch.

V tomto roku sa zapojila do tejto prospešnej akcie aj naša obec a veríme, že na základe výzvy odboru životného prostredia obce aj občania Veľkých Úľan.

Ľudovít Hanzel

A Föld órája

A Föld órája a világ legnagyobb önkéntes akciója, ami arra ösztönzi az emberiséget, hogy fejezze ki elkötelezettségét bolygónk iránt. A Földnek szentelt 60 perc célja nemcsak az, hogy otthonainkban és városainkban szimbolikusan kialudjanak a fények, hanem hogy az emberiség tudatára ébredjen, hogy a fenntartható jövő megteremtése és bolygónk állapotának megóvása mindannyiunk felelőssége.

A Föld órája eredetileg azzal a céllal indult 2007-ben Ausztráliából, hogy az éghajlatváltozásra és annak negatív hatásaira irányítsa bolygónk lakosságának figyelmét. Az akciót minden évben a Világ Természeti Alap (WWF) szervezi. A kezdeményezésbe már több mint 180 ország vesz részt, mintegy 3000 jelentős kulturális emlék borul sötétségbe és emberek milliói kapcsolódnak be. A Föld órája fokozatosan az időzónák szerint zajlik.

Az idén március 28-án került sor a Föld órájára, amikor világszerte helyi idő szerint 20:30- kor lekapcsolták egy órára a nélkülözhető világítást, és áramtalanították az elektromos készülékeket a világhírű épületekben, vagy a lakásokban.

Ebben az évben községünk is bekapcsolódott ebbe a rendkívül fontos eseménybe, és bízunk benne, hogy a községi hivatal környezetvédelmi osztályának felhívása alapján Nagyfödémes lakosai is.

Hanzel Lajos

Minulosť a prítomnosť obce

Jednou z dôležitých úloh obecnej samosprávy je aj zachovanie a udržovanie už existujúceho majetku obce. V našej novej rubrike vám predstavíme niekoľko budov v obci, ktoré boli od nežnej revolúcie zrekonštruované.

Obecný úrad
Községi hivatal

Základná škola
Alapiskola

Jazdecký areál
Lóversenypálya

Rímskokatolícky kostol
Római katolikus templom

FOTO: ARCHÍV MKS A LUDOVÍT HANZEL

A község múltja és jelene

A községi önkormányzat egyik fontos feladata a már meglévő községi vagyon védelme és gondozása. Új rovatunkban szeretnénk néhány olyan épületet bemutatni, amelyek a rendszerváltás óta felújításra kerültek.

VEREJNÝ PORIADOK A BEZPEČNOSŤ

Čo je verejný poriadok a bezpečnosť? Verejný poriadok a bezpečnosť je odvetvie, ktorého úlohou je zabezpečenie vnútornej bezpečnosti štátu – t.j. ochrana obyvateľov a majetku pred kriminalitou (policajná ochrana), zabezpečovanie verejného poriadku, riešenie krízových udalostí a živelných pohrôm (požiarna ochrana).

Začal som formuláciou verejného poriadku a bezpečnosti. Aká je však úloha a činnosť na tomto úseku v medziach života našej obce. Práve o tieto myšlienky sa s Vami chcem podeliť v nasledujúcich riadkoch.

V súčasnosti všetci prechádzame náročným obdobím. Prijatím viacerých rozhodnutí a opatrení k dodržiavaniu ochrany pred COVID 19 zasiahlo do bežného života každého z nás, a to nie len v obci, v rámci štátu, ale na celom svete. Nie som ekonóm, a preto nebudem riešiť dopady tejto pandémie na krízu a podobne.

Chcem iba poznamenať, že v našej obci nedošlo k výrazným porušeniam nariadení, týkajúcich sa obmedzenia voľného pohybu a výkonu činností na verejných priestranstvách, a taktiež nikto nebol riešený v priestupkovom ani v inom konaní.

Prečo píšem výrazným? Preto lebo nie sme až tak dokonalí, aj keď tvrdím, že odkedy tu pracujem, mám dobré skúsenosti, nakoľko občania Veľkých Úľan sú uvedomelí, nápomocní a v rámci tzv. komunity obce nevytvárajú zbytočné podmienky na zasahovanie do ich ľudských alebo osobných práv. Všetci chcú a chceme žiť pokojným životom, kde treba dodržiavať nie len práva ale aj povinnosti súvisiacich s poriadkom a chodom života obce.

Musím však priznať a poukázať na menšie problémy, ktoré si všimol a všimne každý kto prechádza obcou, hlavne námestím, kde sa nachádza pódium. Tu sa nám schádzajú skupinky mladých ľudí. Vzhľadom k danej situácii sme ich museli viackrát upozorniť na dodržiavanie zásad – zákaz zhromažďovania sa, pohybu bez rúšok. Vždy sme to riešili pohovorom a upozornením. Pevne verím, že poučeniam porozumeli, nakoľko v budúcnosti po opakovaných poučeniach pristúpime k realizácii riešenia priestupku proti verejnému poriadku, kde následky pri konaní s mladistvými prechádzajú aj na iné štátne orgány a správy. Správne správanie a výchovu nám všetkým vytvárala hlavne rodina a škola. Preto aj touto cestou chcem požiadať rodičov a pedagogických pracovníkov, aby vysvetlili, a tiež poučili svoje deti, žiakov o potrebe a dôležitosti dodržiavania a rešpektovania určitých zásad. Samozrejme si zároveň uvedomujem, že predovšetkým je to povinnosť rodičov, nakoľko výchovno-vzdelávacie zariadenia, čiže školy a škôlky boli už od marca zatvorené.

Nezabudnime, všetci sme boli mladí, teda neberme ani im mladosť. Treba im vytvoriť priestory aj na ich činnosti, aby z tzv. nudy neprechádzali a neprepadali k páchaniu inej trestnej činnosti v súvislosti s užívaním alkoholických nápojov alebo iných omamných látok.

Naša obec sa môže pochváliť viacerými miestami, možnosťami na využitie voľného času. Tu Vás chcem poprosiť, aby ste zamedzili či zabránili tomu, aby sa vytvárali nevhodné podmienky pre ostatných spoluobčanov hlavne zanechaním odpadkov na mieste, kde sa združujete (ihriská, skate park, cyklotrasa). Nevytvára to pekný dojem a ohrozuje to aj životné prostredie.

K zabezpečeniu verejného poriadku a chráneniu majetku občanov v našej obci prispieva každý z nás, a nie iba poriadková služba a pracovníci chránenej dielne, ktorí monitorujú činnosť prostredníctvom kamier.

Záverom by som uviedol a vyjadril poďakovanie občanom našej obce za príkladné dodržiavanie pravidiel počas pandémie koronavírusu, či už pri návšteve lekárne, pošty, obchodných zariadení a iných miest.

Bezpečnosť

S letnými dňami prichádza aj voľnosť pohybu, opustenie obydlia, dovolenky (teda dúfam, že budú), využitie kúpalísk, kde dochádza ku krádežiam a využitiu nepozornosti pri takýchto aktivitách. Preto Vás žiadam o riadne zabezpečenie a skontrolovanie Vášho obydlia, osobných vecí pred odchodom. Nevytvárajte podmienky pre nepozvané návštevy. Buďme všímaví a obozretní pri akomkoľvek podozrení pohybu cudzích osôb alebo vozidiel. Starší spoluobčania, naši najrizikovejší, si vyžadujú zvláštnu pozornosť. Prosím ich, aby sa nekontaktovali s cudzími osobami, ktorí ponúkajú rôzne „len pre nich" výhodné zmluvy či predaj vecí. Ak máte podozrenie okamžite dajte vedieť tunajšej poriadkovej službe (0910 97 97 97) alebo priamo polícii (158).

V rámci možností, ktoré sú využiteľné v tomto nie práve najlepšom a najkrajšom období, prajem každému hlavne pevné zdravie, veľa úspechov, aby nás problémy a nešťastia, ktoré bohužiaľ patria ku kolobehu nášho života z ďaleka obchádzali

Ladislav Kiss
člen poriadkovej služby obce

Party počas pandémie
Buli a járvány ideje alatt

FOTO: LADISLAV KISS

KÖZREND ÉS BIZTONSÁG

Mi a közrend és a biztonság? A közrend és a biztonság egy olyan szakág, amelynek feladata az állam belső rendjének bebiztosítása – tehát a lakosok és a tulajdon megóvása a különböző bűncselekményektől (rendőri védelem), a közrend biztosítása a krízishelyzetekben és a természeti katasztrófák idején (tűzvédelem).

A közrend és a biztonság témájával kezdeném. Vajon milyen feladatok és tevékenységek hárulnak ránk ezekben a témákban községünk területén? Ezeket a gondolatokat szeretném megosztani önökkel az alábbiakban.

Jelenleg mindannyian egy nehéz időszakban vagyunk, amikor a COVID 19 vírus előtti védelem érdekében hozott intézkedések nemcsak községünk lakosainak életét, de az egész országot, sőt az egész világot érintették. Nem vagyok közgazdász, ezért nem kívánok a válság gazdasági oldalával foglalkozni.

Szeretném csak megjegyezni, hogy a kijárási tilalom, a mozgáskorlátozás idején a közterületeken végzett tevékenységek alkalmával községünk területén nem került sor jelentős kihágásokra, és senki ellen sem kellett szabálysértési eljáráshoz folyamodnunk.

Miért írom azt, hogy jelentős? Mert bizony nem vagyunk annyira tökéletesek. Annak ellenére állítom ezt, hogy amióta itt dolgozom a községben tapasztalataim pozitívak. Nagyfödémes lakosai nagyon tudatosak és segítőkészek. A község területén nem adnak okot az emberi, vagy személyes jogaikba való beavatkozásra. Mindannyian nyugodt életet akarnak és akarunk élni, ahol a közrend betartásánál nemcsak jogaink, de kötelességeink is vannak.

Néhány problémára azonban mégis szeretném felhívni a figyelmet. Azokra, amelyeket mindannyian észlelhetünk, ha a főtéren, a szabadtéri színpad környékén sétálunk. Itt gyakran gyülekeznek a fiatalok csoportjai. Tekintettel a kialakult helyzetre több alkalommal is figyelmeztetni kellett őket a gyülekezési tilalomra és a szájmaszk viselésének szükségességére. Eddig csupán figyelmeztetéssel oldottuk meg a helyzetet. Bízom benne, hogy a figyelmeztetéseket megértették, mert a jövőben, a többszöri figyelmeztetés után már kénytelenek leszünk szabálysértési eljárás folyamán oldani a helyzetet. Fiatalkorúak esetén az ilyen kihágás már az állami és közigazgatási szervekhez is kerülhet.

A helyes viselkedésre való nevelés a családban kezdődik, majd az iskolában folytatódik. Ezúton szeretném megkérni a szülőket és a pedagógusokat, hogy magyarázzák el gyermekeiknek, diákjaiknak bizonyos elvek tiszteletben tartásának fontosságát. Természetesen most elsősorban a szülőkre gondolok, hiszen az oktatási intézmények, az iskolák és óvodák márciustól zárva voltak.

Nem felejthetjük el, hogy mi is voltunk fiatalok, ne vegyük hát el fiatalságukat. Meg kell számukra teremtenünk a kellő feltételeket, hogy az ún. unalomtól ne térjenek át az alkohol és egyéb narkotikumok fogyasztása miatt elkövetett bűncselekményekre.

Községünk több olyan hellyel is büszkélkedhet, ahol a fiatalok szabad idejüket tölthetik. Itt szeretném megkérni őket, hogy ne szennyezzék a közterületeket (játszóterek, skate park, kerékpárút). Az ilyen látvány bizony senkire sem tesz szép benyomást.

Községünk közrendjéhez és a vagyonvédelemhez nemcsak a rendfenntartó egység és a védett műhely dolgozói, akik kamerarendszeren keresztül figyelik a község területét, hanem mindannyian hozzájárulhatunk.

Befejezésül szeretnék köszönetet mondani községünk lakosainak, hogy a gyógyszertár, a posta, az üzletek és egyéb helyek látogatásánál valóban példásan eleget tettek a koronavírus járvány miatt hozott szigorított szabályoknak.

Biztonság

A nyári napok közeledtével intenzívebb lesz a szabad mozgás, a lakóhely elhagyása, szabadságok (remélem, hogy lesznek), a fürdőhelyek látogatása, ahol kihasználva a pillanatnyi figyelmetlenséget gyakran kerül sor lopásokra. Ezért kérek mindenkit, hogy lakhelye elhagyása esetén következetesen ellenőrizze lakása és személyes tárgyai bebiztosítását, hogy ne adjunk lehetőséget a nem kívánt látogatóknak. Legyünk körültekintőek és figyeljük az idegen személyek és gépkocsik mozgását. Idősebb lakosaink, akik a legnagyobb veszélynek vannak kitéve, külön figyelmet érdemelnek. Őket arra kérem, hogy ne lépjenek kapcsolatba idegen személyekkel, akik „csak nekik" kínálják a legjobb feltételű árut, vagy szerződést. Ha ilyen gyanús dolgot észlelnek, azonnal jelezzék a helyi rendfenntartó egységnek (0910 97 97 97), vagy egyenesen a rendőrségnek (158).

A jelenlegi, nem a legjobb és legkellemesebb helyzet ellenére kívánok mindenkinek elsősorban jó egészséget, sok sikert, hogy a problémák és szerencsétlenségek messzire kerüljenek el bennünket.

Kiss László

a helyi rendfenntartó egység tagja.

(ford. -szme-)

Na cyklotrase je už vytrhnutý stĺp na obmedzenie premávky automobilov
A kerékpárúton már kitépték az autók korlátozását szolgáló oszlopot

FOTO: HANZEL Ľ.

KREATIVITA PEDAGÓGA NEPOZNÁ HRANICE

Spomínam si, že pripravujúc sa na marcový slávnostný program, ponáhľala som sa na dôležité stretnutie z jednej z posledných skúšok... Písal sa 10. marec 2020. O pár minút neskôr, sediac u pána starostu by som sama neverila, že ochranné opatrenia, ohlásené na krátke obdobie sa sprísnia a život školy sa zmení na celé mesiace.

Spočiatku sme skutočne rátali iba s niekoľkými dňami. S kolegami sme hovorili o jednotlivých úlohách, ujasnili sme si metodické otázky, v duchu sme sa pripravovali na pre nás doteraz neznáme výzvy. Pri odchode domov niekto len tíško poznamenal: „... len aby sme potom nezatvorili školu!"

A hľa, poplašné zvony zazvonili, správy sa valili, a nakoľko sme naozaj nemohli ďalej pracovať obvyklým spôsobom, extra rýchlou reorganizáciou sme začali s tzv. „diaľkovým vzdelávaním." Triedni učitelia začali koordinovať prácu vytvoriac skupiny, a postupne sa vytvorili jednotlivé predmetové bloky, komunity. Vďaka výbornej spolupráci s rodičmi sa sformulovala každodenná komunikácia a temer bez prekážok sme začali „ online vyučovať." Samozrejme, k tomu bol potrebný otvorený a o novoty sa zaujímajúci kolektív pedagógov, s ktorými sme sa zúčastňovali na rôznych webinároch. Priznám sa, že sme vlastne začali od nuly, spolu sme sa učili orientovať sa vo virtuálnom svete, pripravovať zadania, kontrolovať a držať online hodiny. Navzájom sme si pomáhali po telefóne a na online schôdzach. Verím, že nás to stmelilo: mladší energickí kreatívni kolegovia pomáhali ostatným, a tak už na začiatku diaľkového vzdelávania pedagógovia pripravovali úlohy, krížovky pomocou rôznych internetových stránok, motivujúc tým deti.

Organizácia všedných dní si vyžadovala vážnu pozornosť, museli sme byť stále v pohotovosti, sústrediac sa na rozhodnutia, ktoré sa prijímali „nad našimi hlavami." Dodržiac usmernenia sme časom zostavili nový rozvrh hodín. Skoncipovali sa nové vnútorné rozhodnutia ohľadom hodnotenia žiakov, a už sme sa pohybovali počas video schôdzí v našej „online zborovni" ako doma. Rozvíjať sme sa museli aj čo sa týka našich metód. Ako vieme, kreativita našich pedagógov nepozná hranice, a tak sa rozširoval aj okruh možností: rad radom sa pripravovali hravé úlohy vo wordwall aplikácii, ukážky v prezentačnom programe sutori, zadania v kahoot aplikácii. V rámci hodín cez ZOOM zostával čas popri vysvetľovaní aj na prezentácie. Pravidelne využívame možnosti, ktoré nám ponúka webová stránka OKOSDOBOZ (MÚDRA KRABICA), druhostupniari si vymieňajú učivo aj cez google.drive aplikáciu. A medzi kolegami sa nájdu aj takí, ktorí pomáhajú pochopiť učivo pomocou vzdelávacích videí. Som rada, že väčšina našich žiakov nemá problém s riešením úloh vo virtuálnom svete, komunikáciou s pedagógmi a s dodržiavaním termínov. Tým, ktorí internet nemajú, zanesieme úlohy osobne.

Ako som už vyššie spomínala, pomoc rodičov je, v tomto už vyše dva mesiace trvajúcom ťažkom období, pri učení sa doma, mimoriadnou hodnotou, pokladom. Ako je to počas klasického vyučovania zvykom, že učiteľ sa cez deň stáva rodičom, teraz sa rodičia stali v mnohých rodinách pedagógmi. Ďakujeme im za neúnavnú podporu!

V júni naša škola otvorila svoje brány a mohli sme sa znova stretnúť s niekoľkými žiakmi za veľmi prísnych podmienok. V týchto posledných týždňoch sa život v škole znova trocha rozprúdil, chodby zaplnil znova detský smiech, džavot. Pedagógovia, pustiac sa znova do vážnej práce nanovo plánovali a organizovali jednotlivé procesy, nakoľko pre žiakov, ktorí zostali doma pokračuje diaľkové vzdelávanie.

Popritom myslíme s ťažkým srdcom na našich deviatakov, s ktorými sa, vzhľadom na vzniknutú situáciu, nemáme možnosť rozlúčiť sa tradičným slávnostným spôsobom... Dúfajúc v jasnejšiu budúcnosť, takto končíme školský rok 2019/2020 na ZŠ Mihálya Borsosa s VJM.

Mgr. Adél Radványi
riaditeľka ZŠ M. Borsosa s VJM
(Preklad: Mgr. G. Vajdová)

A PEDAGÓGUSOK KREATIVITÁSA HATÁRTALAN

Emlékszem, a márciusi ünnepi műsorra készülve, az utolsó próbák egyikéről siettem egy fontos megbeszélésre... 2020. március 10-ét írtunk. Pár perccel később a polgármesteri hivatalban ülve, magam sem hittem volna, hogy az akkor rövid időre meghirdetett óvintézkedések tovább szigorodnak, és hónapokra átszerveződik az iskolai élet.

A kezdetek kezdetén valóban csak pár napra számítottunk. Kollégáimmal megbeszéltük az egyes feladatokat, módszertani kérdéseket tisztáztunk, gondolatban felkészültünk az általunk még ismeretlen kihívásokra. Csak csendesen jegyezte meg valaki hazainduláskor a háttérben: „..aztán nehogy bezárjuk majd az iskolát!"

Lám, a vészharangok megkondultak, a hírek özönlöttek, s mivel valóban nem dolgozhattunk a megszokott módon tovább, extragyors szervezéssel belevágtunk az ún. „távoktatásba". Az osztályfőnökök csoportokat alakítva kezdték koordinálni a munkát, majd szépen kialakultak az egyes tantárgyi felületek, közösségek. A szülőkkel való nagyszerű együttműködésnek köszönhetően kialakult a napi kapcsolattartás és csaknem zökkenőmentesen sikerült elkezdeni „online oktatni". Természetesen, ehhez kellett az a nyitott és érdeklődő pedagóguscsapat, akikkel különböző webináriumokon vettünk részt. Bevallom, csaknem a nulláról indulva együtt tanultunk a virtuális világban eligazodni, feladatokat gyártani, ellenőrizni, órákat tartani. Gyakran segítettük egymást telefonon, az online gyűléseken. Hiszem, hogy mindez összekovácsolt bennünket: a fiatalabb lendületes, kreatív kollégák segítséget nyújtottak a többieknek, és így már a távoktatás kezdetén különböző internetes oldalak segítségével feladatokat, keresztrejtvényeket készítettek a pedagógusok, motiválva ezzel a gyermekeket.

A mindennapok szervezése komoly odafigyelést igényelt, állandóan naprakésznek kellett lenni a „fejünk fölött" zajló döntésekre összpontosítva. Az útmutatásokat betartva az idő haladtával új órarendet állítottunk össze. Megfogalmazódtak újabb belső határozatok a tanulók értékelését illetően és már egészen otthonosan mozogtunk az „online-tantestületi teremben" a video-gyűléseken. Fejlődnünk kellett a módszereinket illetően is. Mint tudjuk, a pedagógusok kreativitása határtalan. Így a lehetőségek tárháza egyre bővült: sorra készülnek játékos feladatok a wordwall - alkalmazásban, a sutori prezentációs program bemutatói, feladatok születnek a kahoo - programban, a ZOOM órákon jut idő a magyarázat mellett a beszámolókra is. Rendszeresen használjuk az OKOSDOBOZ weboldal nyújtotta lehetőségeket, a felső tagozatosok a google.drive alkalmazás segítségével is megosztják egymással a tananyagokat. A kollégák közt találhatók olyanok is, akik oktatóvideókat készítve segítik a tananyag megértését. Örömmel tölt el, hogy a diákjaink többségének nem okozott gondot a virtuális térben történő feladatmegoldás, a pedagógusokkal való kommunikáció, a határidők betartása. S akinek nincs internet elérhetősége, hozzájuk személyesen juttatjuk el a feladatokat.

Mint azt már a fentiekben írtam, a szülők segítsége ebben a már több, mint 2 hónapja tartó nehéz időszakban, az otthonról való tanulásban hatalmas kincs. Ahogy a megszokott iskolaidőben a pedagógus a nap folyamán szülővé vált, most a szülők lettek sok családban pedagógusokká. Köszönjük nekik a fáradhatatlan támogatást!

Júniusban iskolánk megnyitotta kapuját és néhány tanulóval újra találkozhattunk, nagyon szigorú feltételek mellett. Kicsit újra felpezsdült az élet az utolsó hetekre, ismét gyerekzsivaj tölti be a folyosót. A pedagógusok ismét komoly munkába kezdve újratervezték és szervezték az egyes folyamatokat, hiszen az otthon maradott tanulók számára folytatódik a távoktatás.

Közben nehéz szívvel gondolunk a végzős diákokra, akiktől a kialakult helyzetre való tekintettel nem áll módunkban a hagyományos módon, ünnepélyesen elbúcsúzni. Egy derűsebb jövő reményében így zárul a 2019/2020-as tanév, a Borsos Mihály Alapiskolában.

Mgr. Radványi Adél
igazgatónő

DEŇ MATIEK V ČASE KARANTÉNY

Žiaci a pedagógovia ZŠ Mihálya Borsosa s VJM každoročne oslavujú Deň matiek. Tento milý sviatok má už dlhú tradíciu na škole. Náš kolektív pokladá za veľmi dôležité prehĺbiť u našich žiakov úctu voči rodičom a starým rodičom, a preto sme každý rok pri tejto príležitosti pripravili kultúrny program. Tento rok sa však pre mimoriadnu situáciu táto oslava neuskutočnila, hoci termín už bol určený a samotné triedne kolektívy už premýšľali v akej forme by prejavili svoju vďaku a lásku mamičkám a starým mamám. Prišiel čas „karantény", ktorý zmyl naše vnímanie času. Stáli sme zoči-voči problémom, s akými sme sa doteraz nestretli počas našej pedagogickej praxe, a ktoré podľa všetkého nie sú pre nepedagógov ničím zaujímavé, no nám zabrali veľkú časť našich všedných dní. A tak nečudo, že sme sa prekvapili, keď nám riaditeľka oznámila, že do Dňa matiek sú už len dva týždne, a zároveň nás povzbudzovala, aby sme vymysleli nejaké alternatívne riešenie, keď nevieme zrealizovať náš tradičný kultúrny program. Nakoniec sme sa rozhodli pre krátke videá, ako vhodnú formu oslavy. Nakoľko mal každý triedny učiteľ aktívnu spoluprácu so svojou triedou, nerobilo problém dohodnúť detaily s deťmi, ktoré sa s nadšením pustili do práce. Väčšinou to boli kresby, recitácie, spev, ale boli aj žiaci, ktorí vo svojej dielničke pre mamu pripravili srdiečko. Videonahrávky sme predstavili verejnosti v prvú májovú nedeľu na facebookovej stránke školy. Dúfame, že týmito krátkymi videami sme dokázali prekryť prázdnotu, vzniknutú absenciou programu ku Dňu matiek.

pedagóg ZŠ M. Borsosa s VJM

(Preklad: Mgr. G. Vajdová)

ANYÁK NAPJA A KARANTÉN ALATT

A Borsos Mihály Alapiskola minden évben megünnepli az anyák napját. Ennek a megható ünnepnek nagy hagyományai vannak iskolánkban. Közösségünk nagyon fontosnak tartja, hogy elmélyítsük tanulóinkban a szülők és nagyszülők tiszteletét, ezért minden évben kulturális műsorral készültünk erre az alkalomra. Idén azonban a rendkívüli helyzet miatt az ünnepség elmaradt. Pedig az időpont már ki volt tűzve, és az osztályközösségek is elkezdtek gondolkodni azon, hogy vajon milyen formában fejezzék ki hálájukat, szeretetüket az anyukáknak, nagymamáknak. Eljött a „karantén" időszaka, és ez elmosta az időérzékünket. Olyan problémákkal kellett szembenéznünk, amilyenekkel a pedagógiai munkánk során még sohasem találkoztunk, és a nem-pedagógusok számára valószínűleg nem is érdekesek, de ezek lefoglalták napjaink nagy részét. Így érthető, hogy meglepődtünk, mikor az igazgatónő bejelentette, hogy már csak 2 hét van az anyák napjáig, és arra buzdított minket, találjunk ki valamilyen alternatív megoldást, ha már nem tudjuk megtartani hagyományossá vált műsorunkat. Végül is a megünneplés megfelelő formájának a kisvideókat választottuk. Mivel minden osztályfőnök aktív kapcsolatban áll az osztályával, ezért nem volt gond megbeszélni a részleteket a gyerekekkel, akik természetesen nagy lelkesedéssel vágtak bele a munkába, ami a legtöbb esetben rajzolás, szavalás, éneklés volt, de akadt olyan tanuló is, aki kis műhelyében szívet barkácsolt édesanyjának. A videókat az iskola Facebook-oldalán hoztuk nyilvánosságra május első vasárnapján. Reméljük, ezekkel a kis videókkal tompítani tudtuk azt az űrt, amelyet az anyák napi műsor elmaradása okozott.

a Borsos Mihály Alapiskola pedagógusa

SPOMIENKOVÁ SLÁVNOSŤ PRI PRÍLEŽITOSTI 110. VÝROČIA NARODENIA MIHÁLYA BORSOSA

Na deň 6. mája tohto roku sme pripravovali veľkolepé podujatie na našej škole. Plánovali sme dôstojnú oslavu pri príležitosti 110. výročia narodenia Mihálya Borsosa, meno ktorého slávnostne prijala naša škola. Bohužiaľ, plánovaná akcia sa môže uskutočniť len v neskoršom termíne.

Krásne okrúhle výročie sme však nechceli nechať bez povšimnutia, a preto dodržiac práve aktuálne nariadenie verejného zdravotníctva trojčlenná delegácia navštívila rodisko Mihálya Borsosa, Malé Kosihy. Vďaka Lászlóovi Szabómu, ktorý väčšinu svojho voľného času venuje spracovaniu pozostalosti, odkazu bývalého farára obce, sa nám podarilo stretnúť sa aj s niekoľkými príbuznými pána farára. Spolu s nimi sme zašli do obce Sikenička, na hrob Mihálya Borsosa, kde sme položili veniec spomínania.

FOTO: ARCHÍV ZŠ S VJM

Naša vďaka patrí aj Rolandovi Lanzovi, predsedovi Občianskeho združenia Pannonia, ktorý sa osobne zúčastnil pietneho aktu.

Mgr. Adél Radványi

(Preklad: Mgr. G. Vajdová)

MEGEMLÉKEZÉS BORSOS MIHÁLY SZÜLETÉSÉNEK 110. ÉVFORDULÓJÁRÓL

Idén május 6-án nagyszabású rendezvényre készültünk az iskolánkban. Az intézmény névadójának, Borsos Mihály születésének 110. évfordulója alkalmából méltó ünneplést terveztünk. Sajnos, a tervezett program csak egy későbbi időpontban valósulhat meg.

A szép, kerek évfordulót azonban nem szerettük volna említés nélkül hagyni, ezért az éppen aktuális közegészségügyi rendeleteket betartva egy 3 tagú kis csapat Nagyfödémesről ellátogatott Borsos Mihály szülőfalujába, Ipolykiskeszire. Szabó Lászlónak köszönhetően, aki szabadidejének jelentős részében a község egykori plébánosának hagyatékát dolgozza fel, sikerült néhány rokonnal is találkoznunk. Velük együtt ellátogattunk Kisgyarmatra, Borsos Mihály sírhelyéhez is, ahol elhelyeztük az emlékezés koszorúit.

Köszönettel és hálával tartozunk Lanz Rolandnak, a Pannonia Polgári Társulás elnökének, aki személyesen részt vett a megemlékezésen.

Mgr. Radványi Adél

ONLINE VYUČOVANIE V MATERSKEJ ŠKOLE MAĎARSKEJ

Dnes si už asi nikto nemyslí, že materská škola je iba úschovňou na opatrovanie detí. Od roku 2008 patrí predškolská výchova a vzdelávanie do školského systému, v ktorom sa výchova a vzdelávanie detí vo veku od 3 do 6 rokov uskutočňuje na základe štátneho vzdelávacieho programu vydaného Ministerstvom školstva Slovenskej republiky.

Keď sme pre nový koronavírus museli zo dňa na deň zatvoriť brány škôlky, nečakali sme dlho, a prešli sme na diaľkové štúdium detí. Nebolo to pre nás ľahké, pretože využívanie online priestoru vyžaduje iný druh pozornosti a podmienok ako „živá" práca s deťmi v materských školách. Museli sa zohľadniť podmienky rodičov, ich čas a prístup, záujem detí a mnoho ďalších dôležitých faktorov. Vytvorili sme uzavreté skupiny, kde sa väčšina rodičov prihlásila do niekoľkých hodín a počas nasledujúcich dní bol počet takmer úplný.

Deti usilovne riešili úlohy, ktoré im denne posielali pani učiteľky, o čom svedčia fotografie vrátené rodičmi. Vzdelávanie sa uskutočňovalo vo vzdelávacích oblastiach: Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a spoločnosť, Človek a príroda, Umenie a kultúra, Zdravie a pohyb.

Bolo nám potešením vidieť túto skvelú spoluprácu, za ktorú by sme chceli poďakovať predovšetkým rodičom, pretože bez nich by to nebolo možné. Sme tiež hrdí na našich škôlkarov, od najmenších po najväčších, ktorí pracovali vzorovo a usilovne.

Avšak, keď sa skončí toto obdobie pandémie, chceme vrátiť do života materskej školy „offline" svet, veď podľa slov psychológa Annamárie Tari: „skutočné hodnoty môžu preniknúť do našich životov iba prostredníctvom skutočných vzťahov".

PaedDr. Iveta Manová
riaditeľka MŠ

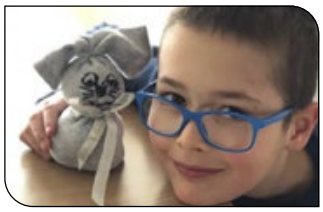

Takto sme tvorili doma – Így alkottunk otthon

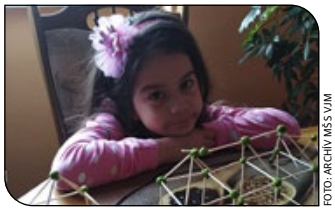

FOTO: ARCHÍV MŠS V JM

ONLINE OKTATÁS A MAGYAR TANNYELVŰ ÓVODÁBAN

Ma már talán senki sem hiszi azt, hogy az óvoda csupán egy gyermekmegőrző. 2008 óta az óvodai oktatás és nevelés az iskolai rendszert alkotja, ahol a 3-6 éves korú gyermekek oktató-nevelő tevékenysége folyik a Szlovák Köztársaság Oktatásügyi Minisztériuma által kiadott állami oktatási program alapján.

Amikor az új koronavírus miatt egyik napról a másikra be kellett zárnunk az óvoda kapuit, egy percig se késlekedtünk, és átváltottunk a távoktatásra. Nem volt egyszerű a dolgunk, hiszen az online tér használata másfajta figyelmet és feltételeket igényel, mint az „élő" óvodai munka. Figyelembe kellett venni a szülők eszköztárát, idejét és hozzáállását, a gyerekek online érdeklődését és még sok más fontos tényezőt. A tanító nénikkel zárt csoportokat alakítottunk, ahová a szülők nagy része pár óra leforgása alatt bejelentkezett, és néhány napon belül szinte teljes volt a létszám.

A gyermekek szorgalmasan oldották a tanító nénik által naponta küldött feladatokat, amelyekről a szülőktől visszaküldött fotók tanúskodnak. Az oktatás az alábbi művelődési területeken folyt: Nyelv és kommunikáció, Matematika és információkkal végzett munka, Ember és társadalom, Ember és természet, Művészet és kultúra, Egészség és mozgás.

Öröm volt látni ezt a csodás együttműködést, amelyet ezúton is szeretnénk megköszönni a szülőknek, hiszen nélkülük ez nem sikerült volna. Büszkék vagyunk az ovisainkra is, a legkisebbektől a legnagyobbakig, amiért példaértékűen és szorgalmasan dolgoztak.

A járvány befejeztével azonban szeretnénk visszavarázsolni az óvoda életébe az „offline" világot, hiszen Tari Annamária pszichológus szavaival élve: „valódi értékek csak valódi kapcsolatokon keresztül tudnak beszűrődni."

PaedDr. Manó Ivett
az óvoda igazgatónője

AKO SME ZVLÁDLI OBDOBIE POČAS PANDÉMIE?

Naša materská škola na odporúčanie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva z dôvodu chrípkovej epidémie od 9. do 12.marca prerušila prevádzku. Vtedy sme ešte netušili, že z dôvodu šírenia ochorenia COVID-19 a nariadenia hlavného hygienika SR sa všetky školy a školské zariadenia zatvoria od 16. marca až do odvolania. Nečakanú situáciu sme riešili formou spojenia sa s rodičmi a s našimi detičkami cez internetovú stránku, kde sme posielali aktuálne básničky zamerané na umývanie rúk alebo nosenie rúška. V rámci Edupage sme obnovili aktivity zamerané na náš Školský vzdelávací program. Odmenou nám bola spätná väzba, keď deti poslali zhotovené papierové srdiečka, pľúca z papiera, slimáky, sliepočky, vajíčka k Veľkej noci, zajkov zo štuplíka, či kvety. Deti sa tešili škôlkarskej rozcvičke, ktorá znie:

„Keď sa skončí ranná rozcvička,
celý deň som ako rybička,
kým slabým všetko padá z rúk,
ja chcem byť mocný ako buk."

V rámci Online škôlka sme posielali videá o vesmíre, planétach, inšpirácie o veľkonočnom tvorení, riekanky, vynšovačky, hry pre deti „JAŠENICU", pieseň o Čarovnom rúšku naspievanú Emmkou Vozákovou, či klip od Mira Jaroša „Zvládneme to!" V spolupráci s políciou SR Trnavského kraja sme pod názvom „Prevencia z obývačky" zverejnili video o policajnom psovode, o policajtoch a dopravných predpisoch. V rámci Dňa Zeme sme pripravili tému o separovaní a deti si mohli aktivitu pozrieť v pondelok 20.apríla o 9.00 hod. na KUKAJKO. Formou omaľovávaniek sa deti mohli zdokonaliť v kreslení, grafomotorických zručnostiach a počítaní. 30.apríla sme skrášlili náš dvor novými hracími prvkami, drevenou loďou na pružine, preliezkou, tabuľou pričlenenou k altánku pre vzdelávacie aktivity vonku. Z príležitosti Dňa matiek sme zhotovovali darčeky doma a básničky či pesničky sme zverejnili na našej internetovej stránke. Bolo nám veľmi ľúto, že sme nemohli nacvičiť s deťmi tradičný program plný prekvapenia a lásky, tak sme zhotovili video s detičkami našej škôlky pomocou fotografií, ktoré zozbierali pani učiteľky. Aspoň tak sme vyjadrili poďakovanie našim najdrahším mamičkám.

Nové atrakcie na dvore MŠ
Új attrakciók az óvoda udvarán

Informovali sme rodičov o zápise detí do materskej školy na budúci školský rok 2020/2021 a možnosti darovať 2% daň z príjmov na účet RZ pri MŠ. Týmto vyjadrujem úprimné poďakovanie všetkým rodičom, priateľom a známym, všetkým, ktorí poslali vyplnené tlačivá poskytnutia 2 % dani z príjmu.

S radosťou sme zverejnili oznam na stránke MŠ, že od 1.júna môžeme znovu otvoriť MŠ za prísnych opatrení. Ďakujem za spoluprácu všetkým rodičom, za ústretovosť a pochopenie naplniť triedy deťmi hlavne rodičom zamestnaných v prvej línii, t.j. zdravotníckych pracovníkov, príslušníkov hasičského a policajného zboru, pedagogických pracovníkov a detí predškolákov. Pripravili sme síce aj novú, vymaľovanú jedáleň a chodbu, ale v rámci opatrení sa deti počas júna stravujú v triedach, aby neprišlo k stretu s inou skupinou. Verím, že zvládneme novú situáciu, že aspoň čiastočne pomôžeme rodičom, ktorí prihlásili svoje dieťa do MŠ.

Ďakujem všetkým ostatným rodičom za spoluprácu počas školského roka 2019/2020. Želám pekné leto, radostné prázdniny, deťom veľa zážitkov, o ktoré sa dúfam s nami podelia v septembri. Do nového školského roka prajem dobré zdravie s nádejou, že sa brány materskej školy otvoria pre všetky deti prijaté na nový školský rok 2020/2021.

Mgr. Edita Katonová
riaditeľka MŠ

HOGYAN ÉLTÜK ÁT A JÁRVÁNY IDŐSZAKÁT?

Óvodánk a járási közegészségügyi hivatal ajánlására influenzajárvány miatt március 9-étől március 12-ig szüneteltette működését. Akkor még nem sejtettük, hogy a COVID-19 elnevezésű betegség terjedése következtében, a Szlovák Köztársaság fő higiénikusának rendelete alapján minden iskolát és oktatási intézményt, március 16-val, a visszavonásig bezárnak. A nem várt helyzetet az internet segítségével próbáltuk megoldani, kapcsolatba léptünk a szülőkkel és a gyerekekkel – a témához kapcsolódó verseket tettünk fel az óvoda internetes oldalára, a helyes kézmosásról és a szájmaszk viseléséről. A gyerekek otthoni környezetben ügyeskedtek, papír szívecskéket, csigákat, tyúkocskákat és húsvéti tojásokat készítettek, nyuszik és virágok készültek dugókból, amelyeket elküldtek nekünk. A gyerekek örömmel fogadták a reggeli ovis tornát is, amit versikével fűszereztünk.

Az online óvoda keretén belül különböző tematikájú videókat küldtünk az ovisainknak: az űrről, a bolygókról, húsvéti tematikájú mondókákat, locsoló versikéket, gyermekjátékokat (Jašenica), Emmka Vozáková által énekelt, „A csoda szájmaszkról" szóló dalocskát, Miro Jaroš „Kibírjuk!" című klipjét. A Nagyszombati Kerületi Rendőrkapitányság munkatársaival együttműködve közzétettünk egy videót „Megelőzés az nappaliból" címen, amely a rendőrségi kutyavezetőkről, a rendőrökről és a közlekedési szabályokról szólt. A Föld napja alkalmából a gyerekek április 20-án 9:00 órától a „KUKAJKO" oldalon figyelemmel kísérhették a hulladék szelektálásáról szóló műsort.

Az ovisok kifestők segítségével fejleszthették a rajz és a grafomotorikus készségüket és gyakorolhatták a számolást is. Április 30-án az óvoda udvarára új játékelemek: fahajó és mászóka került. A pihenő oldalára táblát szereltünk, amely a szabadban végzett foglalkozásokat fogja segíteni. Az Anyák napja alkalmából pedagógusaink ajándékokat készítettek. Ebből az alkalomból dalocskákat és versikéket tettünk közzé az óvoda internetes oldalán. Nagyon sajnáltuk, hogy az idén nem kerülhetett sor a hagyományos anyák napi műsorra, de mivel szerettük volna köszönetünket kifejezni az édesanyáknak, a tanító nénik által összegyűjtött fényképeket felhasználva készítettünk számukra egy kedves videót.

Tájékoztattuk a szülőket a gyermekek beíratásáról a 2020/2021-es tanévre, valamint felhívtuk a figyelmüket az adójuk 2%-nak a felajánlására. Ezúton szeretnénk megköszönni minden szülőnek és támogatónak, akik adójuk 2%-át az óvodánknak ajánlották fel.

Örömmel töltött el bennünket, hogy az óvoda internetes oldalán közzé tehettük az intézmény újranyitásáról szóló közleményt. Az óvoda június elsejével, igaz hogy szigorú feltételek mellett, de újra megtelt élettel. Köszönöm a szülők együttműködését, segítőkészségét és megértését. Az osztályokat sikerült megtöltenünk óvodásokkal, főleg azoknak a szülőknek a gyermekeivel, akik az első vonalban - az egészségügyben, a rendőrségen és a tűzoltóság kötelékében dolgoznak, a pedagógusok gyermekeivel, valamint az iskolaköteles óvodásokkal.

Ugyan sikeresen kifestettük az étkezdét és a folyosót is, azonban a szigorú higiéniai feltételek miatt a gyerekek a júniusi hónap folyamán az osztályokban étkeznek, hogy ne találkozzanak más csoportokkal. Remélem, hogy az új helyzettel is megbirkózunk és reményeink szerint segíteni tudunk azokon a szülőkön, akiknek a gyermekeik ebben a nehéz időszakban látogatják az óvodát.

A többi szülőnek is szívből köszönöm a 2019/2020-as tanévben nyújtott segítséget. Kívánok mindenkinek tartalmas és szép nyarat, óvodásainknak sok-sok élményt, amelyeket, reményeink szerint majd szeptemberben megosztanak velünk.

Az új tanévben kívánok mindenkinek jó egészséget, és szívből remélem, hogy a 2020/2021-es tanévben óvodánk kapuja minden óvodásunk számára nyitva áll majd.

Mgr. Edita Katonová
a szlovák óvoda igazgatója

(FORD. MGR. SZTRAKA KATALIN) - FOTO: LÍVIA LELKESOVÁ

Ukončenie úspešného projektu

Základná škola Veľké Úľany sa v decembri 2019 zapojila do grantovej výzvy Nadácie Orange s názvom e-Školy pre budúcnosť 2019/2020. Škole sa podarilo uspieť vo veľkej konkurencii a získala projekt s názvom Bojovníci proti hoaxom. Projekt prebiehal na hodinách slovenského jazyka a literatúry v piatej A, piatej B, šiestej B a v siedmej A triede.

O jednotlivých aktivitách projektu sme informovali čitateľov v predošlom čísle obecných novín. Pripomeňme si hlavné témy projektu, ktorými sa jednotlivé triedy zaoberali.

FOTO: ARCHÍV ZŠ

Siedmaci diskutovali o problematike migrácie a mýtmi s ňou spojenými. Šiestaci na vlastnej koži zažili aktivitu Férový banán. Piataci pracovali na projekte Petra Hanzela Hladná planéta, ktorý poukazuje na veľké rozdiely v životnej úrovni ľudí na svete.

Projekt pokračoval aj po vypuknutí epidémie covid-19 a uzatvorení škôl. Žiaci dištančnou formou pracovali na projektoch a domácich úlohách, v rámci ktorých odhaľovali hoaxy na internete. Analyzovali články a texty s tematikou chudoby a globalizácie.

Poslednou aktivitou v rámci projektu bolo vyhlásenie online kvízu pre žiakov šiesteho a siedmeho ročníka. Kvíz s názvom Mýty a fakty sa venoval tomu, ako vnímame rôzne krajiny sveta. Žiaci porovnávali to, ako sa pozeráme na Indiu a USA. Indiu mnohí považujú za zaostalú, chudobnú krajinu aj napriek tomu, že táto krajina má najväčšiu filmovú produkciu na svete a ročne sa tam natočí viac ako 850 filmov. USA je naopak pre mnohých úžasnou demokratickou krajinou aj napriek tomu, že nikdy neratifikovala Dohodu OSN o právach detí. Víťazi kvízu Miroslav zo 6.B a Vanda zo 7.A boli odmenení malými cenami.

PaedDr. Eva Talianová
učiteľka ZŠ slovenskej

Sikeres pályázat befejezése

A helyi szlovák iskola 2019 decemberében bekapcsolódott az „Orange Alapítvány" által meghirdetett „A jövő az e-Iskola 2019/2020" pályázati felhívásába. Az iskola a nagy konkurencia ellenére szép sikert ért el, és a „Felvesszük a harcot az álhírekkel" című pályázata eredményes lett. A projekt a szlovák nyelv és irodalom órákon az ötödik A és B, a hatodik B és a hetedik A osztályban zajlik. A pályázat egyes aktivitásairól előző számunkban részletesen beszámoltunk. Elevenítsük fel, mivel is foglalkoztak az egyes osztályok taulói.

A hetedik osztályosokkal megvitattuk a migráció és a hozzá kapcsolódó mítoszok kérdését. A hatodik osztályosok „A tisztességes banán" tevékenységre összpontosítottak. Az ötödik osztályos tanulók Petr Menzel „Hungry Planet" (Éhező bolygó) című projektjével ismerkedhettek meg, amely a szegénység és a globalizáció kérdéseit taglalja.

A pályázat a covid -19 járvány és az iskolák bezárása ideje alatt is folytatódott. A tanulók távoktatás formájában dolgoztak az egyes feladatokon. Felkutatták az álhíreket az interneten. A szegénységgel és a globalizációval foglalkozó cikkeket elemeztek.

A pályázat utolsó aktivitása egy online kvíz meghirdetése volt a hatodik és hetedik osztályos tanulók számára. A „Mítoszok és tények" című vetélkedő arra keresett válaszokat, hogy hogyan látjuk a világ egyes országait. A tanulók összehasonlították, hogy hogyan tekintünk Indiára és az USA-ra. Indiát sokan elmaradott, szegény országnak tartják annak ellenére, hogy ebben az országban van a világ legnagyobb filmgyártása, évente 850 filmet forgatnak. Az USA sokak számára egy elképesztően demokratikus állam, pedig éppen ők nem ratifikálták az ENSZ gyermekek jogairól szóló megegyezését. A vetélkedő győztesei a 6. B-s Miroslav és a 7. A osztályos Vanda lettek, akik kis ajándékban részesültek.

PaedDr. Eva Talianová
a szlovák iskola pedagógusa, (ford. -szme-)

Harry Potter

Krízová situácia súvisiaca so šírením koronavírusu spôsobila, že aj naša škola bola nútená zatvoriť svoje brány. Výučba, všetky akcie a aktivity pre žiakov boli pozastavené a tí sa museli učiť doma sami. Z tohto dôvodu sa nemohla uskutočniť ani Literárna noc s témou Harry Potter a Kameň mudrcov, na ktorú sa už piataci veľmi tešili. Pre žiakov sme si z tohto dôvodu pripravili online kvíz. Všetci zapojení žiaci boli zaradení do zlosovania o tematické ceny: čerešňový prútik na zjedenie, citrónový drops profesora Dumbledora, fazuľky všetkých chutí, sirupové veritaserum alebo čarovný lektvar felix felicis. Víťazmi sa stali Jakub, Bianka a Patrik z 5.B triedy a Kristína, Vivien a Lucia z 5.A.

Darčeky Harryho Pottera
Harry Potter ajándékai
FOTO: ARCHÍV ŠKOLY

Vedeli by ste odpovedať na otázky, ktoré boli pre týchto žiakov malina? Otestujte sa!

1. Ako sa volá teta Harryho Pottera?
2. Koľko lôpt sa používa v metlobale?
3. Čím sa otvára trezor v Gringotbanke?
4. Kto je to Chlpáčik?

(Správne odpovede: 1. Petúnia; 2. štyri, 3. prstom 4. trojhlavý pes)

PaedDr. Eva Talianová, *učiteľka školy*

Harry Potter

A koronavírus okozta válsághelyzet miatt a mi iskolánk is bezárta kapuit. A tanítás, minden egyéb aktivitás és rendezvény elmaradt. A tanulók otthon tanultak. E miatt nem kerülhetett sor az ötödik osztályosok számára tervezett irodalmi éjszakára sem, amelynek témája Harry Potter és a Bölcsek köve lett volna. Vigasztalásul a tanulóknak online vetélkedőt szerveztünk. Minden bekapcsolódott tanuló sorsoláson vett részt, ahol a témához kapcsolódó díjakat sorsoltunk ki: ehető cseresznyefaágat, Dumbledor professzor citromos cseppjeit, minden ízű babot, szirupos veritasserumot, vagy varázslatos felix felicis bájitalt. A győztesek az 5. B osztályban Jakub, Bianka és Patrik, az 5. A osztályban pedig Krisztina, Vivien és Lucia lettek.

Vajon Önök tudnának-e felelni azokra a kérdésekre, amelyek a tanulók számára nem okoztak gondot? Teszteljék le magukat!

1. Mi a neve Harry Potter nagynénjének?
2. Hány labdával játsszák a kvidicset?
3. Mivel nyitják a Gringotts bank trezorját?
4. Ki az a Bolyhoska?

(A helyes válaszok: 1. Petúnia, 2. négy, 3. ujjal, 4. háromfejű kutya)

PaedDr. Eva Talianová
a szlovák iskola pedagógusa, (ford.-szme-)

ŽIVOT V SLOVENSKEJ ŠKOLE POČAS PANDÉMIE

V polovici marca 2020 sa na celom Slovensku prerušilo vyučovanie na školách. Čakala nás – žiakov, učiteľov, rodičov neľahká úloha. Na jednej strane preto, že mnohí z nás nevedeli, čo nám nasledujúce dni prinesú, ale bolo to najmä obdobie mnohých obáv nielen o svoje zdravie a zdravie svojich najbližších, no postupne prichádzali obavy aj o zamestnanie či podnikanie.

Riadne vyučovanie bolo prerušené. Čo to znamená? Prázdniny? Určite nie. V našej škole sa veľmi rýchlo zmobilizovali všetky pani učiteľky. Žiaci, ale i rodičia si rýchlo uvedomili, že veru toto prázdniny nie sú a svedomite posielali úlohy zadané učiteľkami v edupage.

Som veľmi rada, že s edupage vieme pracovať a komunikovať všetci v našej škole. Je to jeden z nástrojov, ktorý nám pomohol toto obdobie prekonať. Netrvalo dlho a mnohé pani učiteľky začali realizovať online hodiny cez ZOOM konferencie. Takto dokázali žiakom vysvetliť potrebnú učebnú látku a prekonzultovať všetko potrebné. Online hodiny sú veľmi prospešné hlavne pri výučbe cudzích jazykov, ale veľmi pomohli v rôznych predmetoch aj v nižších ročníkoch.

Vymaľovaný vstup do školy
Az iskola frissen festett belépője

FOTO: ARCHÍV ZŠ

Mnohých rodičov prekvapilo, aké množstvo úloh a aktivít učiteľky v škole so žiakmi robia. Niektorí len ťažko uverili, že také množstvo aktivít organizujeme aj počas školy. Môžem všetkých ubezpečiť, že počas školy je tých aktivít oveľa viac. Chcela by som aj touto cestou poďakovať všetkým pedagogickým pracovníkov za ich ochotu pomôcť čo najväčšiemu počtu našich žiakov. Ani pre nich nebolo toto obdobie ľahké. Okrem toho, že sa museli postarať o vlastné rodiny, denne sa pripravovali na online vyučovanie, kontrolovali úlohy, posielali ich žiakom naspäť okomentované a vysvetlené. Strávili naozaj desiatky hodín denne za počítačom. Veď, keď si to uvedomíme, priemerne na našej škole jeden učiteľ na prvom stupni ZŠ učí 5 až 6 predmetov a jeden „druhostupniarsky" učiteľ má priemerne 150 žiakov v rozdielnych ročníkoch. Je to naozaj veľa aj cez bežné vyučovanie, nieto ešte počas mimoriadnej situácie. Preto ešte raz ďakujem nielen učiteľom a ich svedomitým žiakom, ale i rodičom, ktorí nám stále aktívne pomáhajú a so školou spolupracujú a dokázali skĺbiť svoju prácu z domu s domácim vyučovaním všetkých svojich detí.

Taktiež patrí poďakovanie nepedagogickým pracovníkom a dobrovoľníkom, ktorí počas tohto obdobia vymaľovali v škole všetky chodby krásnou sviežou farbou a pripravili celú budovu na návrat žiakov. Nepedagogickí pracovníci naďalej pravidelne dezinfikujú všetky priestory a sa starajú o to, aby bolo v škole čisto a bezpečne.

Od 1.júna môžu do školy chodiť žiaci 1.-5.ročníka. Otvorili sme všetky triedy, nakoľko nastúpilo na vyučovanie 150 žiakov a učíme sa podľa rozvrhu. Žiaci, ktorí ostali z týchto tried doma, dostávajú

(pokračovanie na strane 22)

ÉLET A SZLOVÁK ISKOLÁNKBAN A JÁRVÁNY IDEJE ALATT

Március közepén egész Szlovákiában megszűnt az oktatás az iskolákban. Mindannyiunkra – diákokra, pedagógusokra és a szülőkre is nehéz feladat várt. Elsősorban, mert senki sem tudta, mit hoznak az elkövetkező napok, de főleg azért, mert ez az időszak félelemmel volt tele. Aggódtunk a saját és a hozzátartozóink egészségéért. Később ezekhez még a foglakoztatásokkal és a vállalkozásokkal kapcsolatos aggodalmak is csatlakoztak.

A rendes tanítás szünetelt. Mit is jelentett ez? Szünidőt? Biztosan nem. Iskolánk minden pedagógusa azonnal reagált a kialakult helyzetre. A tanulók és a szülők is gyorsan tudatosították, hogy szó sincs szünidőről, és nagyon lelkiismeretesen küldözték vissza a megoldott feladatokat az edupage programon keresztül.

Örömömre szolgál, hogy az edupage programmal iskolánkon mindannyian tudunk dolgozni. Ez volt az egyik módja, hogy a jelenlegi időszakot legyőzzük. Rövid idő múlva tanítóink már online órákat tartottak az ún. ZOOM konferencián keresztül. Így el tudták magyarázni a gyerekeknek a tananyagot és megbeszélni az esetlegesen felmerülő kérdéseket. Az online órák elsősorban az idegen nyelvek tanulásánál voltak hasznosak, de nagy segítséget nyújtottak az alacsonyabb osztályok egyes tantárgyainál is.

Bizony sok szülő meglepődött, amikor tudatosították, hogy mennyi feladatot kell a tanítóknak a gyerekekkel átvenni a tanítási órákon. Sokan el sem hitték, hogy az iskolában hányféle aktivással foglalkozunk, ami bizony rendes tanítás alatt még sokkal több. Ezúton szeretnék köszönetet mondani pedagógusainknak a tanulóknak való készséges segítségért. Számukra sem volt ez könnyű időszak. Hiszen amellett, hogy gondoskodniuk kellett saját családjaikról, naponta fel kellett készülniük az online tanításra, ellenőrizni a feladatok megoldását, amelyeket kijavítva, magyarázattal együtt visszaküldtek a tanulóknak. Naponta több órát is a számítógép mellett töltöttek. Ha utána számolunk, egy-egy alsó tagozatos tanító 5 – 6 tantárgyat is oktat. Egy felső tagozatos pedig átlagosan 150 más-más osztályból való diákkal kerül kapcsolatba. Ez bizony még a rendszeres tanítás alatt is sok, nem még az ilyen rendkívüli helyzetben. Ezért még egyszer köszönöm nemcsak a tanítóknak, de a lelkiismeretes tanulóknak, és a szüleiknek is, akik mindig aktívan segítenek, együttműködnek az iskolával, akiknek sikerült az otthonról végzett munkát és gyermekeik otthoni tanítást összekapcsolni.

A nem pedagógiai alkalmazottaknak és az önkénteseknek is szeretnék köszönetet mondani, akik ez idő alatt az iskola folyosóit újrafestették, és elő készítették az iskolát a diákok visszatérésére. Az iskola műszaki dolgozói továbbra is rendszeresen fertőtlenítik a helyiségeket, gondoskodnak arról, hogy minden tiszta és biztonságos legyen.

Június 1-től már az 1. – 5. osztályos tanulók újra járhatnak iskolába. Minden osztályt megnyitottunk számukra, mivel 150 tanuló lépett újra iskolába. Tanterv szerint tanítjuk őket. Az otthon maradt tanulók pedig az edupage-n keresztül kapják a feladatokat. A 6. – 9. osztályos tanulók online oktatása továbbra is folytatódik. Június elsején az újra iskolába

(folytatás a 22. oldalon)

Spoločenská rubrika – Társasági rovat

Naše novorodeniatka
Újszülötteink

Marec 2020
Leo Boháček
Matúš Pudmerický
Tomáš Lengyel

Apríl 2020
Kristián Boroš
Alex Šafárik
Amina Chloe Kocsisová

Máj 2020
Filip Horváth
Peter Varga
Samuel Varga
Ladislav Molnár
Daniel Žifčák
Oliver Schweitzer

Jún 2020
Sofia Szabóová

Blahoželáme – Gratulálunk!

Letná kvapka krvi
Nyári vércsepp

Dňa11. júna v rámci hromadného odberu krvi darovali krv vo Veľkých Úľanoch – Június 11-én a nagyfödémesi csoportos véradás alkalmával vért adtak:

Občania z Veľkých Úľan – nagyfödémesi lakosok: Aponyiová Iveta, Bihariová Mária, Bučko Ivan, Bučková Némethová Monika, Farkas Zsolt, Farkasová Agáta, Fecske Tibor, Gembický Jaromír, Guldanová Jarmila, Halászová Nikola, Harrer Gilbert, Hilmer Martin, Horváthová Zuzana, Kleštincová Silvia, Machová Sandra, Majcherová Margita, Manová Terézia, Mészáros Tafa Lesia, Mihaľo Peter, Mucskóvá Erika, Németh Tibor, Németh Tibor (2),Németh Zuzana, Pudmerická Dominika, Slezák Vojtech, Slezák Rafael, Sebőková Daniela, Sercelová Martina, Stodulski Milosz, Szabová Edita, Valkovič Peter, Valkovičová Silvia a Žifčák Tomáš.

Občianka z Jelky – Jókai lakos: Kvardová Andrea

Za ich humánny čin ďakujeme! – Humánus cselekedetüket köszönjük!

Život v slovenskej škole počas pandémie

Dokončenie zo strany 21

domáce úlohy cez edupage. Žiaci z 6. až 9. ročníkov majú naďalej online vyučovanie.

Pondelok 1.júna sa niesol nielen v radosti z MDD, ale i z radosti návratu do školy a stretnutia so spolužiakmi a s pani učiteľkami.

Toto obdobie nás mnohých naučilo nielen ovládať moderné informačno-komunikačné technológie, ale najmä vážiť si zdravie, rodinu, prácu a určite nám všetkým zmenilo poradie našich životných priorít.

Verím, že čoskoro sa budeme môcť do školy vrátiť všetci a žiť v nej ničím neobmedzený školský život v zdraví, bezpečí a radosti.

Na záver mi neostáva nič iné, len s pýchou dodať: Zvládli sme to spolu na výbornú!

PaedDr. Monika Snohová
riaditeľka školy

Élet a szlovák iskolánkban a járvány ideje alatt

Folytatás a 21. oldalról

lépő gyermekek nemcsak a gyermeknapnak örültek, hanem annak is, hogy újra találkozhattak osztálytársaikkal és a tanító nénikkel.

Az elmúlt időszak nemcsak az új modern technikai eszközök használatára tanított meg bennünket, de főleg arra, hogy becsüljük meg az egészségünket, a munkánkat, és biztosan megváltoztatta mindenkinél a prioritásokat.

Hiszem, hogy hamarosan mindannyian visszatérhetünk az iskolába, és újra megindulhat az egészségben, biztonságban és örömben telt korlátlan iskolai élet.

Végezetül már nem marad más hátra, mint büszkén kijelenteni: „Együtt nagyszerűen sikerült!"

PaedDr. Monika Snohová
az iskola igazgatója, (ford. -szme-)

Rozlúčili sme sa
Elbúcsúztunk

Marec 2020

Emília Fecskeová	**(87)**
Anna Valkovská	**(68)**

Apríl 2020

Ján Križan	**(55)**
Štefan Lovász	**(67)**
Ján Fecske	**(56)**
Ernest Takács	**(67)**
Alžbeta Csadiová*	**(79)**
Rozália Borovszká*	**(88)**
Jozef Morvai	**(71)**
Elena Horváthová	**(78)**

Máj 2020

Eugen Hanakovics	**(76)**
Judita Glembová	**(90)**
Ľudovít Kögler	**(83)**
Ferdinand Rybarský	**(76)**

Jún 2020

Mária Budaiová	**(71)**
Ernest Radványi	**(81)**
Valéria Hodúrová	**(85)**
Irena Kráľová	**(84)**

Česť ich pamiatke! - Tisztelet emléküknek!
(Bývalí občania obce – Volt lakosaink)*

MANŽELSTVO UZAVRELI VO VEĽKÝCH ÚĽANOCH – NAGYFÖDÉMESEN KÖTÖTTEK HÁZASSÁGOT

Apríl 2020
Imrich Šafárik – Mgr. Pavlína Molnosiová

Máj 2020
Patrik Hulínek – Denisa Gogová
Milosz Stodulski – Monika Krajliková

Blahoželáme – Gratulálunk!

(ÚDAJE Z MATRIČNÉHO ÚRADU OBCE / A HELYI ANYAKÖNYVI HIVATAL ADATAI)

PORIADKOVÁ SLUŽBA OBCE – 0910 97 97 97 – A KÖZSÉG RENDFENNTARTÓ EGYSÉGE

Veľkoúľanský obzor – Nagyfödémesi Láthatár

Vydáva – Kiadja: Obec Veľké Úľany – Nagyfödémes Község, Hlavná 578, 925 22 Veľké Úľany, IČO:00306282. Šéfredaktorka - Főszerkesztő: Alžbeta Szárazová. **Redakčná rada - Szerkesztőbizottság:** Ing. František Gőgh, DBA, Ľudovít Hanzel, Mgr. Edita Katonová, Ing. Andrej Kaprinay, Mgr. Kristína Kovácsová, PaedDr. Iveta Manová, Zoltán Máriš, Mgr. Zuzana Metzner, MBA, Tibor Németh, Alžbeta Prágaiová, PaedDr. Monika Snohová, Kristián Sercel, Mgr. Katarína Sztraková, Silvia Šafáriková, Mgr. Gabriela Vajdová. **Evidenčné číslo MK SR:** 3099/09. **Číslo ISSN:** 1338-9319. **Redakcia – Szerkesztőség:** Miestne kultúrne stredisko, Veľké Úľany, **E-mail:** velkoulanskyobzor@centrum.sk, **Tel.:** 0317878197, **web:** www.ulany.sk. Vychádza štvrťročne v náklade 1700 ks – Megjelenik negyedévente 1700 példányban. **Nepredajné – Ingyenes.** Nie všetky uverejnené názory vyjadrujú aj stanoviská redaktorov. A lapban közölt vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztők véleményét. Redakcia si vyhradzuje právo redakčne skracovať a upravovať príspevky dopisovateľov. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot a tudósítások rövidítésére és szerkesztésére.

ROZLÚČKA SO ŠKÔLKOU – BÚCSÚ AZ ÓVODÁTÓL

FOTO: ARCHÍV MŠ

ROZLÚČKA SO ŠKOLOU – BÚCSÚ AZ ISKOLÁTÓL

FOTO: ARCHÍV ZŠ

AKO SPRÁVNE TRIEDIŤ ODPAD

I. KATEGÓRIA PLASTY – PRIESVITNÉ VRECIA

1 PET 1 PET

Do tejto kategórie patria neznečistené plastové fľaše od nápojov, Obaly od aviváží, šampónov, čistiacich prostriedkov, jedlých olejov.

NEZABUDNITE OBALY ZOŠLIAPNÚŤ!

II. KATEGÓRIA OSTATNÉ PLASTY – ŽLTÉ VRECIA

2 HDPE 3 V 4 LDPE 5 PP 6 PS

Ostatné plastové obaly, tégliky, vrecúška, fólie, obalový polystyrén, kelímky (tégliky) od jogurtov, rastlinného masla a iné plastové odpady z obalov výrobkov označené týmito značkami. **Nepatria sem:** Mastné obaly so zvyškom potravín, podlahové krytiny, novodurové rúrky, Plastový nábytok a výrobky z plastov, obaly z nebezpečných látok, ako napr. motorových olejov, farieb a pod.

III. KATEGÓRIA PAPIER – MODRÉ VRECIA

20 PAP 21 PAP 22 PAP

Patria sem noviny, časopisy, zošity, knihy, listy, kancelársky papier, papierové vrecká, lepenka, krabice z tvrdého papiera, kartón, obálky, letáky, katalógy, papierové obaly z obalov výrobkov.
Nepatria sem: Väzbové obaly kníh, mokrý, mastný alebo znečistený papier, asfaltový a dechtový papier, použité plienky a hygienické potreby, alobal, celofán a pod.

IV. KATEGÓRIA VKM – TETRAPAKY – ORANŽOVÉ VRECIA

80 C/PAP 81 C/PAP 82 C/PAP 83 C/PAP 84 C/PAP

Viacvrstvové kombinované materiály ktorý je ľudovo nazývaný krabicový alebo tetrapakový obal, v ktorom býva zabalené mlieko, džúsy, smotana, víno.
Nepatria sem: polystyrén, znečistené nápojové kartóny so zvyškami potravín a nápojov, iný plastový odpad z domácností označený inou skratkou resp. značkou.

V. KATEGÓRIA SKLO – ZELENÉ VRECIA

70 GL 71 GL 72 GL

Sklenené materiály, nevratné obaly zo skla od nápojov, sklenené nádoby, črepy a podobne.
Nepatria sem: zrkadlá, pozlátené a pokovované sklo, žiarovky a žiarivky, drôtené sklo, auto sklo, technické sklo, sklo s obsahom chemických látok, TV obrazovky a monitory, porcelán, keramika, dymové sklo a ani plastové štuplíky a korky zo sklenených fliaš.

TABUĽOVÉ SKLO PATRÍ NA ZBERNÝ DVOR!

VI. KATEGÓRIA KOVY – ČERVENÉ VRECIA

40 ALU 41 FE

Kovové materiály, zaraďujeme: konzervy, kovové obaly, alobal, kovové súčiastky a výrobky, nápojové plechovky. Tento materiál je taktiež možné odniesť na zberný dvor.
Nepatria sem: kovové obaly obsahujúce zvyšky nápojov a potravín, tuby z krémov a pást, chemicky znečistené kovy, mäkké vrecká z kávy a instantných polievok.

PRI TRIEDENÍ NEZABÚDAJME: Zmenšujme objem plastových fliaš, kartónových krabíc, plechoviek pred ich vyhodením do separovaného zberu. Znečistené obaly od zvyškov potravín, drogérie, alebo chemikálií môžu znečistiť všetok vytriedený odpad. Ostatné značky, ktoré nie sú uvedené v letáku nezbierame a patria do komunálneho odpadu.

ÍGY SZELEKTÁLJUNK HELYESEN

I. KATEGÓRIA MŰANYAG – ÁTLÁTSZÓ ZSÁKOK

1 PET 1 PET

Ide tartoznak a tiszta műanyag palackok (PET),öblítős,samponos, tisztítószeres és étolajos flakonok.

NE FELEJTSE EL A FLAKONOKAT ÖSSZENYOMNI!

II. KATEGÓRIA EGYÉB MŰANYAG – SÁRGA ZSÁKOK

2 HDPE 3 V 4 LDPE 5 PP 6 PS

Egyéb műanyag csomagolások, joghurtos tégelyek, fólia, polisztirol-csomagolások, növényi vajas tégelyek és egyéb műanyag csomagolások, amelyeken ezek a jelek vannak. **Nem tartozik ide:** Zsíros és ételmaradékos csomagolás, talajburkolók, műanyagcsövek, műanyag bútorok és egyéb műanyag áru, veszélyes anyagokat tartalmazó csomagolás, mint pl., motorolaj, festék stb.

III. KATEGÓRIA PAPÍR – KÉK ZSÁKOK

20 PAP 21 PAP 22 PAP

Újságok, folyóiratok, füzetek, könyvek levelek, irodai papír, papírzacskók, többréteges szigetelő papír, kartón dobozok, borítékok, röplapok, katalógusok, egyéb papírcsomagolás. **Nem tartozik ide:** kemény könyvborító, vizes, zsíros, vagy piszkos papír, aszfaltos és kátrányos papír, használt pelenka és higiéniai kellékek, alufólia, celofán stb.

IV. KATEGÓRIA VKM – TETRAPAK – NARANCSÁRGA ZSÁKOK

80 C/PAP 81 C/PAP 82 C/PAP 83 C/PAP 84 C/PAP

Többréteges, kombinált anyag – TETRAPAK, amelybe rendszerint tejet, gyümölcslevet, tejszínt, bort csomagolnak. **Nem tartoznak ide:** a polisztirol, piszkos, maradékot tartalmazó italos kartonok, egyéb jellel ellátott műanyagok.

V. KATEGÓRIA ÜVEG – ZÖLD ZSÁKOK

70 GL 71 GL 72 GL

Üveges anyagok, nem visszaváltható italos üvegek, üveg edények, üveg cserepek és egyebek. **Nem tartozik ide:** tükör, aranyozott és krómozott üveg, világító izzó körték, autóüveg, technikai üveg, vegyszereket tartalmazó üveg, TV képernyők, monitorok, , porcelán, keramika, füstüveg a műanyag és parafa dugók.

A TÁBLAÜVEG A HULLADÁKGYŰJTŐ UDVARBA TARTOZIK!

VI. KATEGÓRIA FÉMEK – PIROS ZSÁKOK

40 ALU 41 FE

A következő fém anyagok tartoznak ide: konzerves dobozok, alufólia, fém alkatrészek és egyéb fém termékek, üdítős dobozok. Ezeket az anyagokat is ki lehet vinni a gyűjtőudvarba. **Nem tartoznak ide:** ital és élelmiszermaradékot tartalmazó fémcsomagolások, krémes – és pasztás tubusok, vegyileg szennyezett fémek, levesek é kávék lágy csomagolása.

A SZELEKTÁLÁSNÁL NE FELEJTSE EL: A szelektált hulladékba dobás előtt csökkentsük a műanyag flakonok, karton dobozok, fémdobozok térfogatát. Az ételmaradékkal, vegyszerrel szennyezett csomagolóanyagok az egész kiszelektált hulladékot beszennyezheti. A röplapon nem feltüntetett jeleket tartalmazó hulladékot nem gyűjtjük szelektáltan, azok a kommunális ulladékba tartoznak.